

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Thelocactus lausseri

Foto: W. Alsemgeest

ISSN 0039-4467

**70ste JAARGANG
No. 4
APRIL 1991**

VAN DE REDACTIE

GROENTE

Sinds enige tijd kweek ik mijn cactussen op een lapje grond even buiten de stad, wat als voordeel heeft dat ik daar ook groente kan telen. Daar weet ik minder van dan van succulenten. Het eerste seizoen was het een kwestie van uitproberen en ik dacht met wat experimenteren wel de meest geschikte kweekmethode te vinden voor tuinbonen, capucijners, spruitjes, Chinese kool en noem maar op. Meestal kwam het neer op het in de grond stoppen van zaad of pootgoed en maar kijken wat er van terecht kwam. Dat gaf enkele eclatante successen maar natuurlijk ook faliekante mislukkingen. De burens van de tuin ernaast stonden af en toe wel eens hoofdschuddend te kijken naar dit gestuntel en kwamen dan met aanwijzingen en raadgevingen. Ook van andere meer ervaren tuiniers kreeg ik precies te horen hoe het allemaal moest.

Na enige tijd kreeg ik inderdaad in de gaten dat je wel leuk kunt experimenteren, maar dat er voor het kweken van iedere groente maar één methode de beste is. Tenslotte doet men het al eeuwen zo en is er niets nieuws meer aan te ontdekken. Als je zo eigenwijs wilt zijn om het anders te doen, moet je gewoon rekening houden met een mindere oogst.

Eigenlijk wel lekker simpel. Gelukkig dat bij onze succulenten nog niet alles zo afgebakend is. Je kan nog best eens iets nieuws uitproberen en dan tot de ontdekking komen dat het een gouden greep was. Of dat dit juist niet de goede methode was, waardoor je toch weer iets hebt geleerd. Op een gegeven moment weet je dan vrij aardig wat de diverse planten zoal voor eisen stellen. Natuurlijk kan het geen kwaad deze - vaak met schade en schande opgedane - wijsheid aan anderen door te geven. Vele succulenteliefhebbers vertellen dan ook graag hoe ze het klaarspelen hun planten in blakende welstand te houden. Maar we moeten er wel van uitgaan dat voor een ander, onder de omstandigheden waaronder hij zijn planten houdt, wel eens heel andere kweekmethoden de beste zijn. Je kan in deze hobby nooit zeggen 'zo moet het en niet anders'. Bovendien zijn de meeste succulentaleden toch wel individualisten. Ze horen weliswaar graag precies hoe je de plantjes moet verzorgen, maar willen ook wel erg graag hun eigen kleine gangetje gaan.

Dat neemt niet weg dat we graag van zoveel mogelijk Succulentaleden horen op wat voor manier zij hun planten vertroetelen en hoe zijn in het begin hebben getobt en welke moeilijkheden ze hebben moeten overwinnen. Er zit altijd wel iets in waardoor bij een ander plotseling het inzicht kan doorbreken of waardoor er een goed idee ontstaat. Maar houd één ding in gedachten: cactussen zijn geen spruitjes...

Aat van Uijen

CACTOFILATELIE

SUCCULENTEN OP POSTZEGELS 4 De wereld rond met stempels

HAN DAAMEN

Onder deze nieuwe titel gaan we verder met cactussen en andere succulenten op stempels. Het jaar 1990 was een goed cactuszegeljaar en hopelijk wordt er in 1991 evenveel aandacht besteed aan dit onderwerp.

In de vorige aflevering zijn we teruggekomen in Nederland. We vertrekken wederom richting Duitsland. Het valt op dat de vele Duitse stempels gemaakt zijn na 1970, ter gelegenheid van postzegel- en cactusbeurzen. De eerste fraaie stempels zijn gestileerd, maar de afbeeldingen werden in de latere jaren steeds duidelijker zodat ze ook voorzien konden worden van een naam. Afbeelding 1 is duidelijk een *Leuchtenbergia principis* Hook. met zijn sterk verlengde tuberkels. Ook Graaf F.M. Knuth uit Denemarken (geen onbekende voor ons) gebruikte tussen 1921-1923 een rode fantasiestempel (afb. 3, volgende bladzij) met een

Afb. 1

Afb. 2

Opuntia species. Dit stempel is niet officieel, evenals de door de Poolse cactusvereniging gebruikte stempels (afb. 2). Enkele zijn wel officieel. Ook Tsjechoslowakije heeft enkele stempels waaronder een *Euphorbia milii* op een eerstedagenvolp (FDC). Veel leuker is een FDC met een cactuslogo (afb. 4, volgende bladzij) waarvan de zegel in eerste instantie niets met cactussen te maken lijkt te hebben. Op deze zegel staat Petr Bezruc, een Tsjechische dichter. En ja hoor, er is een cactus naar hem genoemd namelijk *Wigginsia bezrucii* (Frič) D.M Port., ook bekend onder de naam *Malacocarpus bezrucii*. Helaas is de cactus op de envelop niet diegene die genoemd is naar deze persoon. Rusland heeft voor zover ik weet geen stempels met succulenten maar heeft wel fraaie postwaardestukken en enveloppen waarop cactussen staan.

Helmersflat 51, 4707 CN Roosendaal

(Wordt vervolgd)

LITERATUUR

Haage - Kakteen A-Z, blz. 737
Sammler Express Heft 13/1989 blz. 511

Afb. 3

Afb. 4

EEN BEGRIJPELIJKE VERZUCHTING

Reactie op een artikel van de heer Schraets

J.J.DE MORREE

In het decembernummer schrijft de heer Schraets in zijn artikel "Plaatsing van cactussen in geslachten" een opmerkelijke uitspraak waar ik niet zo goed raad mee weet, maar die ik wel begrijp. Deze luidt; "Daarom geloof ik, dat voor ons liefhebbers een indeling in geslachten moet plaatsvinden op grond van kenmerken die door onszelf kunnen worden waargenomen. Het heeft geen zin de cactussen in te delen op grond van, pakweg, de vorm van cellen, want vrijwel geen liefhebber kan deze vorm waarnemen. Daarom lijkt me een indeling naar de vorm en grootte van de zaden voor de liefhebber minder zinvol. Van vele planten krijgt de liefhebber nauwelijks de kans om zaden te zien ..."

De heer Schraets zou graag hebben dat er een indeling speciaal voor de liefhebber kan worden gemaakt. Overigens moet me toch even van het hart dat de indelingscriteria van geslachten zich toch grotendeels beperken tot de vorm van het plantelichaam, het voorkomen van ribben of tepels, inplant van de doorns, al of niet bezitten van wol of cephalium, bloembouw, vruchtvorm en zaadvorm. Deze uiterlijke kenmerken zijn, behalve de drie laatsten, voor een groot deel het hele jaar waarneembaar. Pas op het niveau van series en soorten komt de strijd van de zaadstructuur, bloembouw, plantesappen (van celvorm heb ik nog geen voorbeeld gezien) en dergelijke criteria pas in volle omvang naar voren.

Het probleem is dat een indeling in geslachten een werkwijze is die niet bedoeld is voor de oprechte amateur, maar om de bioloog vat te laten krijgen op de verwantschappen binnen de levende natuur. De taxonomen, de *ontwerpers*, gebruiken daarvoor criteria die voor hen nuttig zijn en zullen geen rekening met liefhebbers houden. Er kan nooit een tweede, sterk vereenvoudigde indeling van de cactussen worden ontworpen die speciaal voor de liefhebber bedoeld is. Als binnen één en hetzelfde geslacht een plantengroep zijn gespecialiseerde zaden verspreidt met behulp van mieren en een andere plantengroep zich heeft toegelegd om zijn zaden te verspreiden door middel van luchtkamers in de zaadwand waardoor ze blijven drijven op een waterstroompje, dan zijn dat ongetwijfeld verschillende soorten, maar dat hoeft aan de bedooring niet te zien te zijn. Vaak zeker niet op de groeiplaatsen, waar verschillende soorten cactussen van een geslacht er allen even stoffig, ingekrompen en verweerd uitzien. Als we dan niet op de zaden letten valt ons een essentieel verschil niet op. (Wat maakt het een plant overigens uit of we hem niet herkennen; als zijn nakomelingen maar goed terecht komen!)

Naast dit inhoudelijke probleem is voor de landen waar de cactussen voorkomen de uitdaging om onderzoek ernaar te stimuleren niet groot. De planten hebben geen economisch nut, zijn vaak eerder tot last en zodoende heeft de wetenschap zich niet mondiaal op deze plantengroep gestort. Het is opvallend maar ook begrijpelijk dat botanische tuinen in bijvoorbeeld Engeland, Zwitserland en Oostenrijk veel cactusonderzoek doen en de rijk van cactussen voorziene landen niet.

Het onderzoek dat nodig is voor het indelen van cactusgeslachten en -soorten is tot voor kort niet echt ter plaatse gedaan en voor een deel in de hobbyteer terechtgekomen. Verzamelaars die naam willen maken storten zich op een nieuw statussymbool. "Ik vond in een ver land een - naar mijn weten (sorry mijnheer Reppenhagen) - nieuwe cactus en heb hem naar mezelf vernoemd cq. laten vernoemen". Daardoor is mede een doolhof van willekeur ontstaan.

De oprechte amateur begeeft zich als hij een plant wil benoemen in een wereld waarin hij niet thuis is, namelijk de plantensystematiek. Deze is uitermate gebruikersonvriendelijk. Maar u vraagt zich toch ook nooit eerst af wat de electronica in huishoudelijke apparatuur is als u een wasmachine bij zijn merknaam noemt? We zijn *gebruikers* van producten van techniek en wetenschap. Wij kijken naar de buitenkant en daaraan herkennen we het. Het wordt al knap lastig als de merknaam op een artikel is afgeplakt of eraf is gehaald. Maar gelukkig kijken de ontwerpers en technici erg grondig naar de binnenkant. Een Philips is geen Philips omdat er ergens op de kast een naam is ingestanst of opgeschroefd. Datgene wat het produkt uitmaakt is een samensmelting van de know-how, de ombouw en het binnenwerk. Dat gaat ook op voor onze vetplanten en cactussen. Er is veel know-how in gestopt en de specialisaties zijn niet altijd even duidelijk aan de buitenkant zichtbaar. De natuur heeft geen enkele

behoefte om ons een handje te helpen door voor heel duidelijke uiterlijke kenmerken te zorgen. Het gaat de natuur erom te zorgen dat planten voorspoedig leven en rijkelijk nakomelingen voortbrengen.

Bij het cactusverzamelen en bij het plaatsen van etiketten bij planten maken we gebruik van de vruchten van de wetenschap. Alleen de handleiding is voor velen zo verrekte ingewikkeld geschreven, omdat de natuur zo oneindig meer complex in elkaar steekt dan een broodrooster of een CD-speler (en er zit in de natuur geen naamplaatje op geschroefd).

Er is dus een grote discrepantie tussen de belangen van de levende natuur, de belangen van de taxonomen als ontwerpers van een indeling van geslachten en de belangen van de liefhebber. Dat kan een probleem zijn als we uit interesse dieper op de materie willen ingaan. De verzuchting van de heer Schraets zal voor een deel voortkomen uit het feit dat er tot nu toe weinig aan is gedaan om de amateurs te helpen met een gebruiksvriendelijke handleiding voor het herkennen van cactussen. Dat kan ook niet voor het hele gebied. Hooguit voor geslachten is het nog te doen.

Het probleem is echter niet uniek voor de succulentverzamelaars. Heeft één van u allen wel eens geprobeerd om een willekeurig langs de kant van de weg groeiend plantje zonder bloem te determineren met een Nederlandse flora en bent u daar toen ook nog in geslaagd? Bij mij, als bioloog, is het vaak zo gegaan dat ik de plant wel kende en dat ik hem dan in de flora wel wist thuis te brengen. Forse determinatietabellen van 40 tot 50 pagina's lang kunnen mensen tot totale wanhoop brengen en uiteindelijk zal het zonder bloem en zaadkenmerken niet lukken om ze te benoemen.

Waar ligt dus het probleem voor de succulentverzamelaar? Hij duikt in een verzamelgebied dat zeer uitgestrekt is. Het indelen van planten in hokjes is dus niet zomaar even aan te leren en jammer genoeg niet sterk te vereenvoudigen. Er zijn dan denk ik een aantal keuzen en ik zal er drie noemen. De eerste is lekker verzamelen van mooie planten en vertrouwen op andermans kennis als het om het geven van namen gaat. De plant bloeit er niet minder om!!! De tweede keus is het geïnteresseerd lezen over alles en nog wat omtrent onze hobby om na jarenlange studie ineens te merken dat er enig licht gaat gloren. De derde keus is om naar aanleiding van gesprekken met doorgewinterde liefhebbers te komen tot het opzetten van een beperkte verzameling van enkele geslachten en die goed te leren kennen. Die beperkte aanpak is overigens in de loop der jaren door verbreding van de interesse voor uitbreiding vatbaar. Als we maar plezier aan onze hobby beleven.

Nu is de heer Schraets al een doorgewinterde verzamelaar, dus hij heeft al lang een keuze gemaakt wat betreft zijn manier van verzamelen. Het laatste gedeelte van dit stuk was dus meer een advies voor beginnende leden of leden die zich nog zo voelen.

Emmalaan 23, 2264 SH Leidschendam.

TAXONOMIE

HET GESLACHT MAMMILLARIA; EEN UITLEG VOOR DE (NOG) NIET GESPECIALISEERDE LIEFHEBBER (I)

J.J. DE MORREE

De soortenrijkdom is bij het geslacht *Mammillaria* bijzonder groot. Daarbij is er ook een grote variatie aan vormen in dit geslacht te vinden. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er veel leden zijn die zich voor deze planten interesseren. In de enquête die enige jaren geleden onder succulentaleden is gehouden bleek 34% van de liefhebbers zich in *Mammillaria*'s te specialiseren. Ikzelf kan me ook als overtuigd enthousiasteling tot deze groep rekenen. Blijkbaar heeft het geslacht wel het nodige te bieden. Voor de 'postzegelverzamelaars' is de genoemde grote soortenrijkdom - bijna 200 soorten met vele variëteiten - iets om zich verlekkerd op te storten. Ook voor degenen die van afwisselende vormen houden is er voldoende aanbod. Strenge zuiltjes (*M. rhodantha*, *M. tayloriorum*) naast kleine bolletjes (*M. humboldtii*). Grote bloemen (*M. theresae*, *M. deherdtiana*) naast uitbundige kransen met kleine, meestal rood of paars gekleurde bloemetjes (*M. hahniana*, *M. matudae*). Eenlingen (*M. solisioides*) naast sterk spruitende monumentale stukken (*M. parkinsonii*, *M. magnimamma*). Grote zeldzaamheden die moeilijk te bemachtigen zijn (*M. hernandezii*, *M. viescensis*) naast 'onkruid'. (*M. prolifera*, *M. zeilmanniana*).

Maar zoals dat zo vaak gaat met planten die in de belangstelling staan: het plantenaanbod is door willekeurig benoemen van nieuwe soorten en variëteiten veranderd in een complete chaos van namen. Een voorbeeld: als u in uw verzameling in het bezit bent van *M. aylostera*, *M. balsasensis*, *M. balsasoides*, *M. barkeri*, *M. colonensis*, *M. guingolensis* en *M. nelsonii*, dan hebt u gewoon een heleboel planten van *M. beneckeii* (waarvoor een aantal mensen u ongetwijfeld benijdt vanwege de mooie soort). Kort geleden heeft de verzamelaar Reppenhausen ook weer een duit in het zakje gedaan toen hij een boek uitgaf met grote aantallen nieuwe soorten waarvan maar sterk te betwijfelen valt of dat nog realiteitszin heeft.

In eerste instantie is het voor de beginnende liefhebber een wellustig wentelen in steeds maar nieuwe *Mammillaria*-aanwinsten waar maar geen einde aan lijkt te komen. Maar het gevaar dreigt, dat men na verloop van tijd een totaal onoverzichtelijke verzameling heeft, waarbij blijkt dat er toch wel een aanzienlijk aantal planten met verschillende namen er hetzelfde uitzien en in wezen ook dezelfde soorten zijn. Hoe kan de geïnteresseerde liefhebber enig inzicht krijgen in zo'n omvangrijk geslacht (dat dan ten onrechte ook nog eens door allerlei 'kenners' extra volumineus is gemaakt).

Hiervoor is een aantal verschillende aanknopingspunten. Een goede hulp zou in principe een determineertabel kunnen zijn zoals die ook in de Nederlandse flora staat voor Nederlandse planten. Hierin zou men kunnen aflezen dat een plant met 25 randdoorns en 1 gehaakte en 4 rechte middendoorns in een areool onbetwistbaar *M. mercadensis* is. Maar zo eenvoudig liggen de zaken niet, want er zijn misschien wel 20 *Mammillaria*-soorten die aan deze kenmerken beantwoorden en er zijn ook *mercadensis*-planten die 6-7 middendoorns hebben. Doorns bieden dus geen echte uitkomst. Vervolgens kan er meer gedetailleerd naar plantvorm, bloem, bes en zaad worden gekeken, maar voor ik enige hoop creëer kan maar het beste gezegd worden dat er geen eenvoudige determineertabel voor *Mammillaria*'s bestaat.

Mammillaria baumii

Foto: T. Neutelings

Toch is een plant, zeker door kenners, met enige moeite van een juiste naam te voorzien. Hoe doen ze dat dan en waar halen ze die kennis vandaan?

Het is niet bedoeling om van iedereen via dit artikel een autoriteit te maken, maar ik wil trachten om een aantal paden in het doolhof aan te geven.

In de loop der jaren is er door een aantal deskundigen geprobeerd om de nodige systematiek aan het geslacht te bedrijven. Het zou te ver voeren om deze alle de revue te laten passeren en ik zal me beperken met een indeling die van zeer recente datum is (1987) en die alle *Mammillaria*'s op een aantal kenmerken bevredigend indeelt. Ik doel op het systeem van de Engelse botanicus David Hunt van de Royal Botanical Gardens te Kew (Kew Gardens). Nu is het zeker niet zo dat Hunt alles zelf heeft verzonnen. Hij leunt regelmatig op illustere voorgangers zoals Schumann, Craig en Buxbaum. Maar het voordeel van zijn indeling is dat er heel wat is samengevoegd en opgeschoond en dat ook de meeste nieuwontdekte soorten in het systeem zijn opgenomen.

Laten we er even van uitgaan dat u geen voorkennis heeft van de *Mammillaria*'s, want anders kunt u planten vaak al bij voorbaat met behulp van uw geheugen herkennen. De indeling van het **geslacht *Mammillaria*** bestaat uit een hele grote groep echte *Mammillaria*'s: het **ondergeslacht *Mammillaria***, en een vijftal minder duidelijk verwante groepen waar men vanuit ontwikkelingsoogpunt beschouwd nog niet goed raad mee weet. Deze vijf kleine ondergeslachten hangen er een beetje bij.

Als eerste grote scheiding is bij het *ondergeslacht Mammillaria* een kenmerk gekozen dat niet direct aan de plant is waar te nemen. Het gaat om de eigenschap van het bezitten van melksap in de plant. Jammer eigenlijk dat je in een plant moet prikken om achter deze eigenschap te komen, maar het is wel een aanvaardbaar criterium.

Mammillaria maritima

Foto: T. Neutelings

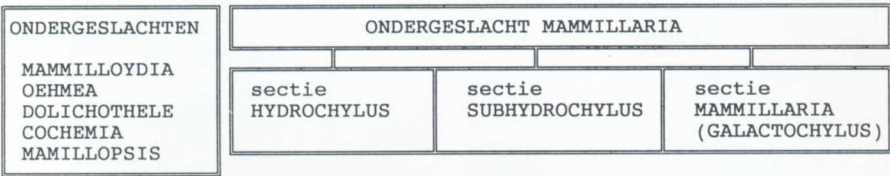

Het ondergeslacht *Mammillaria* is dan onder te verdelen in 3 secties:

- De grote groep van bijna 100 soorten die geen melksap bezitten maar waterig sap. Ze heten daarom de sectie *Hydrochylus*, (hydro = water en chylus = sap).
- De tweede groep van rond de 50 soorten heeft duidelijk melksap in de tepels en het plantelichaam en heette al vanouds *Galactochylus* (galactos = melk). Hunt noemt ze nu de *sectie Mammillaria*, waarbij de associatie met mamma, wat borst betekent ook te onthouden valt.
- Eigenlijk zou er geen derde groep kunnen zijn rond 1 kenmerk, maar er blijken een kleine 20 soorten te zijn die hooguit diep in het plantelichaam en bij de wortelbasis melksap bevatten en ook nog niet even consequent gedurende het jaar. Dit is de derde sectie: *Subhydrochylus*.

De eerste scheiding is nu gemaakt en we kunnen nu aan planten constateren dat bijvoorbeeld *M. wildii* of *M. zeilmanniana* tot *Hydrochylus* hoort en *M. magnimamma* bij de melksaphoudende groep. Ontdekken dat *M. rhodantha* bij magnimamma bij de melksaphoudende groep. Ontdekken dat *M. rhodantha* bij de sectie *Subhydrochylus* hoort is wat lastiger.

In schema ziet de eerste aanzet van de indeling er als volgt uit.

Voor we ons nu verder verdiepen in de drie grote secties zal ik de vijf kleine ondergeslachten invullen. Het eerste kleine ondergeslacht bestaat maar uit 1 soort, namelijk de mooie witte bol *M. candida*. Vanwege de afwijkende zaadstructuur vermoedt Hunt dat deze niet echt bij de andere *Mammillaria*'s thuis hoort. Het ondergeslacht dat *M. candida* bevat heet *Mammilloidia*. Een tweede buitenbeentje met een aparte lange bloembuis en grote bloem is *M. beneckeii*, een haakdoornige die erg kougaveelig is. Deze plant komt in zijn eentje in het ondergeslacht *Oehmea*.

Het derde ondergeslacht is veel bekender en deze planten hoorden vroeger onder een eigen geslacht *Dolichothele* thuis. Tegenwoordig vindt men dat deze planten toch wel *Mammillaria*'s zijn, maar door hun aparte lange tepels en hun veelal gele bloemen nemen ze een speciale plaats in. Zes soorten vormen nu het ondergeslacht *Dolichothele*. *M. longimamma* en *M. surculosa* horen hier onder andere bij. Het vierde kleine ondergeslacht kenmerkt zich door fraaie scheve rode bloemen en heette vroeger als apart geslacht *Cochemia*. Nu vallen de drie soorten als subgeslacht onder *Mammillaria*. *M. posegeri* is de bekendste. Het laatste kleine ondergeslacht is *Mamillopsis* met als enige vertegenwoordiger *M. senilis*. De sneeuw witte plant heeft rode bloemen die met een hele lange bloembuis hun pracht tonen. Ze zijn niet scheef als bij *Cochemia*'s maar symmetrisch. Nergens ziet men bij *Mammillaria*'s verder zo'n bloem en de soort neemt een aparte plaats in.

We kunnen het schema wat verder invullen en ons in de volgende afleveringen bezighouden met de drie grote secties.

(Wordt vervolgd)

INDELING VAN HET GESLACHT MAMMILLARIA VOLGENS HUNT (1987)

Genus **Mammillaria**

M. subgenus **Mammilloidya**

Type species: *M. candida*

1. *M. candida*

M. subgenus **Oehmea**

Type species: *M. beneckeii*

2. *M. beneckeii* (*M. nelsonii*)
- M. colonensis*
- M. guingolensis*

M. subgenus **Dolichothele**

Type species: *M. longimamma*

3. *M. longimamma*
var. *longimamma*
var. *uberiformis*
4. *M. sphaerica*
5. *M. melaleuca*
6. *M. baumii*
7. *M. carretii*
8. *M. surculosa*

M. subgenus **Cochemiea**

Type species: *M. halei*

9. *M. pondii*
M. maritima
M. setispina
10. *M. halei*
11. *M. poselgeri*

M. Subgenus **Mamillopsis**

Type species: *M. senilis*

12. *M. senilis*
var. *senilis*
var. *diguettii*

M. subgenus **Mammillaria**

Sectie **Hydrochylus**

Serie 1. **Longiflorae**

Type species: *M. longiflora*

13. *M. longiflora*
f. *longiflora*
f. *stampferi*
14. *M. saboae*
var. *saboae*
f. *saboae*
f. *haudeana*
var. *goldii*
15. *M. theresae*
16. *M. napina*
M. hernandezii
17. *M. deherdtiana*
var. *deherdtiana*
var. *dodsonii*

Serie II. **Ancistracanthae**

Lectotype species: *M. dioica*

18. *M. tetrancistra*
19. *M. guelzowiana*
20. *M. wrightii*
var. *wrightii*
f. *wrightii*
f. *wolfii*
var. *wilcoxii*
(*M. meridirosei*)
21. *M. viridiflora* (*M. chavezii*, *M. orestera*)
22. *M. barbata*
M. garessii
M. morricallii
M. santaclarensis
23. *M. zephyranthoides*
24. *M. heidaei*
25. *M. mainiae*
26. *M. thornberi*

27. *M. yaquensis*

28. *M. fraileana*
M. slevinii

29. *M. occidentalis*

30. *M. mazatlanensis*
M. patonii

31. *M. sheldonii*
M. alamensis

32. *M. gueldemanniiana*
(*M. guirocobensis*)

33. *M. milleri* (*M. microcarpa* nom. prov.)

34. *M. grahamii*
M. oliviae

35. *M. insularis*

36. *M. boolii*

37. *M. schumannii*

38. *M. blossfeldiana*
M. shurliana

39. *M. goodridgii*

40. *M. hutchisoniana*
(*M. bullardiana*)

41. *M. louisiae*

42. *M. swinglei*
M. inaiae

43. *M. multidigitata*

44. *M. capensis*

45. *M. armillata*
M. cerralboae

46. *M. phitauiana*

47. *M. dioica*
M. angelensis
M. estebanensis
M. albicans

48. *M. neopalmeri*

Serie III. **Stylothelae**

Type species: *M. wildii*

49. *M. fittkaui*

50. *M. zeilmanniana*

51. *M. guillauminiana*

52. *M. berkiana*

53. *M. bombycina*

54. *M. perezdelarosae*

55. *M. moelleriana*
M. cowperae

56. *M. pennispinosa*
var. *pennispinosa*
var. *nazasensis*

57. *M. mercadensis*

58. *M. sinistrohamata*

59. *M. jaliscana*
M. kleiniorum

60. *M. zacatecasensis*

61. *M. rettigiana*
M. flavihamata
M. gilensis
M. posseltiana

62. *M. weingartiana*
M. unihamata

63. *M. stella-de-tacubaya*
M. gasseriana

64. *M. mathildae*

65. *M. erythrosperma*
M. multiformis
M. limonensis
M. variabilis

66. *M. bocasana*
M. longicoma
(*M. knebeliana*?)

67. *M. aurihamata*
(*M. aureoviridis*?,
(*M. erectohamata*?)

68. *M. leucantha*
M. sanluisensis Hort.
non Shurly

69. *M. nana* (*M. eschana*
zieri?)

70. *M. pygmaea*
M. pubispina

71. *M. painteri*

72. *M. wildii* (*M. glochidiatata*?,
M. schelhasei?)

73. *M. calleana*

74. *M. oteroi*

75. *M. glassii*
var. *ascensionis*
var. *nominis-dulcis*
var. *siberiensis*

76. *M. prolifera*
var. *prolifera*
var. *arachnoidea*
var. *haitiensis*
var. *texana* (*M. multi-ceps*,
M. granulata?)

77. *M. pilispina*
M. sanluisensis
Shurly (*M. subtilis*)

78. *M. albicoma*

79. *M. picta*
M. anniana
M. aurisaeta
M. viereckii

80. *M. vetula*

81. *M. gracilis*

Serie IV. **Proliferae**

Type species: *M. prolifera*

82. *M. schwarzii*

83. *M. prolifera*
var. *prolifera*
var. *arachnoidea*
var. *haitiensis*
var. *texana* (*M. multi-ceps*,
M. granulata?)

84. *M. pilispina*
M. sanluisensis
Shurly (*M. subtilis*)

85. *M. albicoma*

86. *M. picta*
M. anniana
M. aurisaeta
M. viereckii

87. *M. vetula*

88. *M. gracilis*

89. *M. lasiacantha*

90. *M. denudata*
M. egregia
M. lengdobleriana
M. magallanii
M. roseocentra?

91. *M. plumosa*

92. *M. carmenae*

93. *M. schiedeana*
var. *schiedeana*
var. *dumetorum*

94. *M. humboldtii*

95. *M. laui*
f. *laui*
f. *dasyacantha*
f. *subducta*

96. *M. lenta*

97. *M. aureilana*

98. *M. herrerae*
var. *herrerae*
var. *albiflora*

99. *M. pectinifera*
f. *pectinifera*
f. *solisioides*

100. *M. solisioides*

101. *M. lasiacantha*

102. *M. denudata*
M. egregia
M. lengdobleriana
M. magallanii
M. roseocentra?

103. *M. plumosa*

104. *M. carmenae*

105. *M. schiedeana*
var. *schiedeana*
var. *dumetorum*

106. *M. humboldtii*

107. *M. laui*
f. *laui*
f. *dasyacantha*
f. *subducta*

108. *M. lenta*

109. *M. aureilana*

110. *M. herrerae*
var. *herrerae*
var. *albiflora*

111. *M. pectinifera*
f. *pectinifera*
f. *solisioides*

112. *M. solisioides*

113. *M. lasiacantha*

114. *M. denudata*
M. egregia
M. lengdobleriana
M. magallanii
M. roseocentra?

115. *M. plumosa*

116. *M. carmenae*

117. *M. schiedeana*
var. *schiedeana*
var. *dumetorum*

118. *M. humboldtii*

119. *M. laui*
f. *laui*
f. *dasyacantha*
f. *subducta*

120. *M. lenta*

121. *M. aureilana*

122. *M. herrerae*
var. *herrerae*
var. *albiflora*

123. *M. pectinifera*
f. *pectinifera*
f. *solisioides*

124. *M. solisioides*

125. *M. lasiacantha*

126. *M. denudata*
M. egregia
M. lengdobleriana
M. magallanii
M. roseocentra?

127. *M. plumosa*

128. *M. carmenae*

129. *M. schiedeana*
var. *schiedeana*
var. *dumetorum*

130. *M. humboldtii*

131. *M. laui*
f. *laui*
f. *dasyacantha*
f. *subducta*

132. *M. lenta*

133. *M. aureilana*

134. *M. herrerae*
var. *herrerae*
var. *albiflora*

135. *M. pectinifera*
f. *pectinifera*
f. *solisioides*

136. *M. solisioides*

137. *M. lasiacantha*

138. *M. denudata*
M. egregia
M. lengdobleriana
M. magallanii
M. roseocentra?

139. *M. plumosa*

140. *M. carmenae*

141. *M. schiedeana*
var. *schiedeana*
var. *dumetorum*

142. *M. humboldtii*

143. *M. laui*
f. *laui*
f. *dasyacantha*
f. *subducta*

144. *M. lenta*

145. *M. aureilana*

146. *M. herrerae*
var. *herrerae*
var. *albiflora*

147. *M. pectinifera*
f. *pectinifera*
f. *solisioides*

148. *M. solisioides*

Serie VIII. **Decipientes**

Type species: *M. decipiens*

96. *M. decipiens*
M. albescens
M. camptotricha

Sectie **Subhydrochylus**

Type species: *M. guerreronis*

Serie IX. **Heterochlorae**

Lectotype species: *M. discolor*

97. *M. rhodantha*
M. aureiceps
M. calacantha
M. fera-rubra
M. mollendorffiana
M. mundtii Hort,
M. pringlei
 98. *M. polythele*
M. durispina
M. kewensis
M. obconella
 99. *M. wiesingeri*
M. erectacantha
 Hort.
 100. *M. discolor*
M. esperanzaensis
M. schmollii

Serie X. **Polyacanthae**

Type species: *M. spinosissima*

101. *M. backebergiana*
M. ernestii
 102. *M. meyranii*
M. bambusiphila
 103. *M. matudae*
 104. *M. spinosissima*
M. auricoma
M. centraliplumosa
M. gasterantha
M. pilcayensis
M. virginis
M. tomentosa?
 105. *M. nunezii*
M. bella
M. hubertmulleri
 106. *M. guerreronis*
 107. *M. rekoii*
 var. *rekoii*
 var. *aureispina*
 var. *leptacantha*
M. pseudorekoii?
 108. *M. duoformis*
M. erythrocalix
M. rossiana
M. hamata?
 109. *M. magnifica*
 110. *M. xaltiangueusis*
 111. *M. eriacantha*

Serie XI. **Supertextae**

Type species: *M. supertexta*

112. *M. haageana*
 var. *haageana*
M. collina (*M. elegans* Hort.)
M. conspicua
M. san-angelensis
M. vaupelii
 var. *schmollii*
 113. *M. supertexta* (*M. lanata*,
M. martinezii)
 114. *M. crucigera*
 115. *M. huitzilopochtli*
 116. *M. dixanthocentron*

- M. flavicentra*
 117. *M. albilanata*
M. fuauxiana
M. reppenhagenii
M. tegelbergiana
M. halbingeri?
 118. *M. columbiana*
M. ruestii
M. yucatanensis

Sectie **Mammillaria**

(*Galactochylus*)

Serie XII. **Leucocephalae**

Type species: *M. parkinsonii*

119. *M. geminispina*
M. leucocentra
 120. *M. perbella*
M. cadereytensis
M. infernillensis
M. queretarica
M. rosensis?
M. vonwyssiana?
 121. *M. hahniana*
M. bravoae
M. mendeliana
M. woodsii
M. saetigera?
 122. *M. klissingiana*
M. brauneana
 123. *M. muehlenpfordtii*
 124. *M. parkinsonii*
M. auriareolis
 125. *M. chionocephala*
M. Ritteraria
M. caerulea
 126. *M. formosa*
M. microthele
 127. *M. sempervivi*
M. pseudocrucigera

Serie XIII. **Mammillaria** (*Macrothelae*)

Type species: *M. mammillaris*

128. *M. mammillaris*
M. pseudosimplex?
 129. *M. nivosa*
M. ekmanii?
 130. *M. heyderi*
M. gaumeri
M. gummifera
M. hemisphaerica
 (*M. applanata*)
M. macdougalii
M. meiacantha
M. sororia?
 131. *M. grusonii*
M. pachycylindrica
 132. *M. zeyeriana*
M. wagneriana?
 133. *M. coahuilensis*
M. albiarmata
 134. *M. uncinata*
M. lloydii?
 135. *M. melanocentra*
 136. *M. rubrograndis*
 137. *M. petterssonii*
M. obscura?
 138. *M. gigantea*
M. hamiltonhoytea
M. ocotillensis
 139. *M. winterae*
M. zahniana
 140. *M. rosealba*
 141. *M. magnimamma*
M. bucareliensis
M. macracantha?
M. vagaspina
M. zuccariniana
 142. *M. compressa*
M. esseriana?
M. conopsea
 143. *M. scrippsiana*
M. pseudoscrippsiana
 144. *M. standleyi*
M. auricantha
M. auritricha
M. bellacantha
M. canelensis
M. floresii
M. laneusumma
M. mayensis
M. montensis
M. xanthina?
 145. *M. hertrichiana*
 146. *M. miegiana*
 147. *M. tayloriorum*
 148. *M. sonorensis*
M. bellisiana
M. craigii
M. movensis
M. tesopacensis
 149. *M. bocensis*
M. neoschwarzeana
M. rubida
M. ortegae?
 150. *M. johnstonii*
 151. *M. lindsayi*
 152. *M. marksiana*
 153. *M. brandegeei*
M. gabbii
M. lewisiana
M. glareosa (*M. dawsonii*)
 154. *M. peninsularix*
 155. *M. baxteriana*
 156. *M. petrophila*
M. arida
M. gatesii
M. marshalliana
M. pacifica
 157. *M. evermanniana*

Serie XIV. **Polyedrae**

Type species: *M. polyedra*

158. *M. knippeliana*
 159. *M. karwinskiana* (*M. confusa*,
M. conzattii)
M. multisetata?
M. nejapensis
M. neomystax
M. praelii?
 160. *M. voburnensis*
M. beiseii
M. collinsii
M. eichlamii
 161. *M. polyedra*
 162. *M. carnea*
M. orcuttii?
 163. *M. sartorii* (*M. tenampensis*)
M. echinops?
 164. *M. mystax*
M. casoi
M. crispiseta
M. huajuapensis
M. mixtecensis
M. varieaculeata

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgisch vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: F. van Tricht
Vice-voorzitter: vacature
Secretaris: F.R. de Groot
Penningmeester: J. Vrenken
Bestuurslid België: J. de Wael
Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest
Alg. Bestuurslid: E. van Die-van Wijnen
Alg. Bestuurslid: M.J. van Eijdsen

LIDMAATSCHAP en FINANCIËLE ZAKEN

J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel, tel. 04132-72917.

Het lidmaatschap kost voor leden f 40,-/Bfrs 725, jeugdleden f 20,-/Bfrs 365 en voor elders wonende leden f 50,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs 140.

Opzeggen: uiterlijk 1 december, schriftelijk, bij de ledenadministratie.

Postgironummer 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel. Bankrek.nr. 55.32.38.981 bij de A.B.N. t.n.v. Succulenta te Volkel.

Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

LEDENADMINISTRATIE

M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen.

Aanmelding en verzoeken om inlichtingen uitsluitend schriftelijk.

SECRETARIAAT

F.R. de Groot, Punter 26-10, 8242 EA Lelystad, tel. 03200-41379.

PROPAGANDA

W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort, tel. 03484-1083.

BELGISCHE BELANGEN

J. de Wael, St. Rumoldusstr. 109, 1851 Grimbergen België.

VERENIGINGSNIEUWS

F.R. de Groot, Punter 26-10, 8242 EA Lelystad. Sluitingsdatum 15e van de maand voor het verschijnen.

MAANDBLAD

Hoofdredakteur: A. van Uijen, Goeverneurstraat 11, 3532 XV Utrecht.
Redakteur: L.E. Groen, Alexanderweg 72, 6721 HH Bennekom.
Redakteur: J.J. de Morree, Kon. Emmalaan 23, 2264 SH Leidschendam.

LOSSE NUMMERS

P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel.

REDAKTIERAAD:

R. van Donkelaar, A.B. Pullen (voorzitter) en B. Zonneveld.

Correspondentieadres: A.B. Pullen, Pr. Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen.

ADVERTENTIES EN VRAAG EN AANBOD

J. Smit-Reesink, Pr. Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom. Tel. 08389-17551

Sluitingsdatum: 15e van de maand voor het verschijnen.

ADVERTENTIETARIEVEN

1/16 pag. f 30,-/Bfrs 600; 1/8 pag. f 55,-/Bfrs 1100; 1/4 pag f 85,-/Bfrs 1700; 1/2 pag. f 140,-/Bfrs 2800; 1 pag. f 240,-/Bfrs 4800.

Kortingen op aanvraag.

INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Catalogus à f 1,50/Bfrs. 30 te bestellen op girorek.nr. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

CLICHÉFONDS

J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

DIATHEEK

J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum, tel. 045-272461.

BOEKENVERKOOP, R.Z.H. EN VERENIGINGSARTIKELEN

E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren, tel. 08388-3579.

Inclusief portokosten:

1. Het boek Discocactus, Engels of Duits. Prijs f 7,50/Bfrs 150.
2. Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 15,50/Bfrs 310.
3. Handleiding voor het verzorgen van cactussen en andere succulenten. Prijs f 6,-/Bfrs 120.
4. Bewaarband voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,-/Bfrs 330.
5. Verenigingsspel in brochurevorm of als steekspeld. Prijs f 4,-/Bfrs 80.
6. Ansichtkaarten met afbeeldingen van succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50/Bfrs 50.

Tegen vergoeding van portokosten zijn propagandafolders en affiches te verkrijgen.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Bestellen uitsluitend door overschrijving van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Lunteren, onder vermelding van het gewenste artikel.

Voor België: rekeningnummer 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

EVENEMENTENKALENDER 1991

20 Apr	Bijeenkomst van de Algemene Studieclub bij Hr Rubingh in Soest.	2 Juni	Jaarlijkse tentoonstelling Cactusweelde afd Noorderkempen, info Hanendreef 63,2930 Brasschaat.
27-28 Apr	Beurs en tentoonstelling afd Haarlem, info in het Febrnummer.	8 Juni	3e Ruil- en verkoopbeurs afd Leiden, info in het Aprilnummer.
27-28 Apr	Jaarlijkse bijeenkomst van Internoto ,deze keer in Nederland op de Flevohof, info bij F.R. de Groot.	8 Juni	3e Grote beurs van Cactussen en Vetplanten, deze zal gehouden worden in het centrum van Vilvoorde.
4 Mei	Friese cactus en vetplantenbeurs in Leeuwarden, info in het Jan.-nummer.	9 Juni	Open dag, afd Nrd & Midden Limburg, info J.Raemakers 04750-15934
4-10 Mei	Cactussen en vetplantenshow in Hortus in Haren, info in het Aprilnummer.	16 Juni	Opendeurdag Leuchtenbergia, info F.Hofkens 0032-3-6633795.
5 Mei	Ruilbeurs, Cactusvrienden Limburg in Cultureel centrum Dekenstr 40 te Heusden-Zolder	16-22 Juni	24e Biennial Convention van de Cactus en Succulent Society van America, te houden in San Antonio, Texas info bij Claude Townsend, 5102 Village Green, San Antonio, Texas 78218 USA.
5 Mei	Opendeurdag bij M.Desender-Bruneel, C.Barbierlaan 9, 8021 Loppem. van 09.00-20.00 uur.	22-23 Juni	Tentoonstelling van de afd Den Helder, info W.Lohregel 02230-25777.
9 Mei	Cactustentoonstelling en beurs in de Achterhoek, info in het Febr-nummer.	29 Juni	Plantenbeurs afd. Dordrecht en omstreken, info in het Aprilnummer.
9-11-12 Mei	Opendeurdag bij Callebert Joris, tel 050/826419	29 Juni	Open dag en plantenliefhebbersmarkt tgv Agrarische Open Dag in het Land van Heusden en Altena, info in het Aprilnummer.
15 Mei	Busreis van de afd Arnhem naar Hr Noltee en Arboretum Trompenburg.Leden en introducees van andere afdelingen kunnen ook mee. Inlicht 08389-17551.	30 Juni	10e Open-Deur-Dag van Grusonia.
15-20 Mei	Cactusexpo te Monaco.	24 Aug	Ruilbeurs afd. West Brabant, info in het Aprilnummer.
18 Mei	Open dag afd Zeeland, info bij Bertus Spee 01105-2595.	31 Aug	Succulentenbeurs van het Oosten, info in het Febr.nummer.
18,19,20 Mei	Opendeurdagen Leuchtenbergia, info F. Hofkens 0032-3-6633795.	31 Aug	Hoya themadag bij fa van Donkelaar.
18,19,20,25,26 Mei	Opendeurdagen van Cactusweelde Turnhout, info bij Hr. M.Huygaerts, 014-418735 Turnhout, België.	7 Sept	Cactus- en vetplantenmarkt te Nijmegen.
25 Mei	Goudse cactusbeurs, info in het Febr.-nummer.	7-8 Sept	ELK te Blankenberge.
25-26 Mei	Tentoonstelling van Leuchtenbergia in het Dienstencentrum, Schoolstr 44 te Schilde.	22 Sept	Internationale Succulentenbeurs, afd Leuchtenbergia in het Dienstencentrum te Schilde, info bij F. Hofkens, St Jobsesteenweg 93, 2930 Brasschaat, België.
25 Mei-2 Juni	Cactustentoonstelling in Botanische tuin Overloon, rond collectie van Beuningen. Nadere info volgt.	5 Okt	Cactusbeurs van het Noorden te Zuid Laren, info in het Aprilnummer.
1 Juni	Liempdse Plantenliefhebbersbeurs, info bij F. van Tricht 04116-84250	26 Okt	Euphorbia themadag bij fa van Donkelaar.
1 Juni	Nationale Hortusdag.		
1 Juni	3e Vlaamse cactusbeurs door de club van POEKE, info en inschrijving bij F. Delabarre, Damaststr. 43, 9030 Mariakerke België.		
1-2 Juni	Cactustentoonstelling en beurs afd Zuid-Limburg, info in het Aprilnummer.		

KENT U DIT?

"MAANDBLAD VOOR LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN, VETPLANTEN EN KAMERPLANTEN"

Het is Belgisch.

Het is rijk geïllustreerd met meerdere kleur- en zwart-wit foto's.

Het staat boordevol met artikels over plantbesprekingen, kultuurexperiënties van zowel specialisten als van minder gevorderde liefhebbers, reiservaringen opgedaan door veldonderzoekers, probleembesprekingen en "technische" artikels.

Bovendien goedkoop, profiteer NU van ons reclame-aanbod: slechts 450 Bfr of 24 f.

Vraag een GRATIS proefnummer aan bij:

Ledenadministratie en verzending tijdschrift "Cactusweelde", VAN WEYENBERGE. Jozef Van Bogaertstraat 14, B-9200 Dendermonde. Tel. 052/22.28.41.

CACTUSTENTOONSTELLING EN -BEURS VAN SUCCULENTA ZUID-LIMBURG

Datum: 1 en 2 juni 1991. Plaats: Stadskwekerij, Drabbelstraat, Maastricht.

Openingstijden zijn vanaf 8.30 u voor inschrijvers; vanaf 10.00 u. tot 17.00 u. voor belangstellenden. De tafeluur bedraagt f 2,50 per meter per dag.

Indien u een plaats wilt reserveren op onze beurs kan dit schriftelijk of telefonisch bij de heer J. Essers, Hokkelenbergstraat 8, 6444 AG Brunssum. Tel. 045-251191. De heer Essers kan u tevens alle noodzakelijke inlichtingen verstrekken.

PLANTENBEURS AFDELING DORDRECHT EN OMSTREKEN

Op zaterdag, 29 juni 1991, organiseren wij een plantenbeurs.

Mede door het succes van het vorig jaar organiseren wij deze beurs weer op de Voorstraat West te Dordrecht van 8.30 uur tot 17.00 uur.

De Voorstraat West is een winkelstraat in het oude centrum van Dordrecht bij de Grote Kerk. Voor de winkels komen in de straat overdekte kramen te staan.

De beurs wordt medegeorganiseerd door de Winkeliers-Vereniging, die voor de reclame in de dag en streekbladen zal zorgen. Tevens begint op die dag het druk bezochte Havenfestival te Dordrecht.

Tijdens de beurs is ons informatieadres in de winkel van Vreken (planten en bloemen) Voorstraat 448. Inlichtingen bij Lia Bouma. Tel. 078-311191 tot 21 mei 1991 en Bert Mimpfen. Tel. 078-171905 (na 18 uur).

De kosten voor kraamhuur zijn f 5,- per strekkende meter.

CACTUSSEN EN VETPLANTESHOW IN HORTUS HAREN

Van 4 t/m 10 mei a.s. organiseert Hortus Haren i.s.m. de afdelingen Succulenta Delfzijl, Drenthe en Groningen een grote cactus- en vetplantenshow.

De show wordt opgebouwd uit plantenmateriaal dat door diverse leden van de deelnemende afdelingsverenigingen beschikbaar is gesteld. In een ruimte van ca. 100 m² wordt een overzicht gegeven van de variatie welke binnen deze plantengroep aanwezig is. Daarnaast is er een informatiestand aanwezig voor informatie betreffende het kweken van cactussen en vetplanten en/of het lidmaatschap van Succulenta.

Op 4, 5 en 9 mei zullen tevens demonstraties worden gegeven over het zaaien en enten van cactussen. Daarnaast worden er enkele korte diavoordrachten gehouden. Beide activiteiten vinden plaats om 11.00 en 14.00 uur.

Naast de 'levende' cactussen biedt de Hortus ook de mogelijkheid om tijdens de cactusshow een bezoek te brengen aan een expositie van Carla Wolters. In de expositie zullen illustraties en reisverslagen van haar te bekijken zijn.

TIP: op 4 mei wordt door Succulenta afd. Fryslân in Leeuwarden een cactus- en vetplantenshow georganiseerd. Een eventuele combinatie van beide evenementen is vooral voor de mensen die iets verder moeten reizen een aardige mogelijkheid.

Voor meer informatie: HORTUS HAREN, Kerklaan 34, 9751 NN HAREN. Tel. 050-632010.

Op zaterdag 24 aug. 1991 houdt afd. West Brabant haar

GROTE JAARLIJKSE BEURS

in de zaal van Café Rest. "De Linden", Markt 82, Etten-Leur. Gezien de goede resultaten van het vorige jaar, belooft deze beurs ook nu weer zéér interessant te worden.

Openingstijd van 10 tot 15 u. Toegang gratis, evenals de reservering van tafels.

Inlichtingen hierover bij: Mevr. M. Verbraak, v. Gilselaan 14, 4702 GK Roosendaal. Tel. 01650-33919.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Achterhoek.

Mei, nabespreking tentoonstelling aansluitend dia's.

Afd. Amsterdam.

20 April, exkursie.

17 Mei, bijeenkomst nog geen programma bekend.

Plaats; "De Rietwijker", 3e Schinkelstraat 9, Amsterdam. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Arnhem.

2 Mei, voordracht door R. van Donkelaar over Euphorbia's.

Plaats; Zaal van de speeltuinvereniging "Tuindorp" achter het pand Floralaan 18 in Wageningen. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Brabant-België.

26 April, Echinocerei door Jos Vrenken.

31 Mei, Grongo's hobby door Nico Uittenbroek. Plaats; Horteco, de Bavaylei 119 Vilvoorde. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Delfzijl e.o.

2 Mei, Hr van Dijk houdt een lezing over zaaien en alles wat daar zoal bij komt kijken.

4 Mei, onderling kasbezoek.

Plaats; Groene Weide, Snelgersmastraat 15, Appingedam. Aanvang 19.40 uur

Afd. Drenthe.

1 Mei, op kasbezoek bij Anjo Keizer.

Afd. Flevozoom.

22 April, "bijzondere" plantenavond.

24 Mei, Dick Abbenes vertelt over zijn Rebutia's.

Plaats; Groen van Prinstererschool, Verkeersweg 51, Harderwijk. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Fryslan.

14 Mei, Hr de Looze met ..... een verrassing! Plaats; Zalencentrum Tivoli, Huizumerlaan 59, Leeuwarden. Aanvang 19.30 uur.

Afd. Gool- en Eemland.

27 April, excursie naar het Westland.

Afd. Gouda e.o.

16 Mei, mogelijk een lezing van Nico.

Plaats; "'t Brandpunt" Turfmarkt 58. Gouda. Aanvang 20.00 uur.

Afd. 's Gravenhage e.o.

23 Mei, Hr Noordermeer vertelt over zijn reis naar Madagascari.

Plaats; Grote zaal sporthal "Zuidhaghe", Melis Stokelaan 1201, Den Haag. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Groningen.

16 Mei, onderlinge ruilbeurs na de pauze enten. Plaats; Bovenzaal van de Hortus de Wolf in Haren. Aanvang 19.30 uur.

Afd. Den Helder e.o.

25 Mei, excursie.

Plaats; Kantine van de Gemeentelijke Plantsoenendienst, Soembastraat 83, Den Helder. Aanvang 13.45 uur.

Afd. Hoeksche Waard.

2 Mei, open avond en ruilbeurs.

25 Mei, openkasdag.

Plaats; Natuur Educatief Centrum bij de Rijkshaven in Numansdorp.

Aanvang 20.00 uur.

Afd. Nijmegen.

7 Mei, ruilbeurs en praatavond.

Plaats; Opleidingscentrum 't Vanck, Energieweg 19, Nijmegen.

Aanvang 20.00 uur.

Afd. Tilburg.

13 Mei, Hr Verelst met andere Succulenten.

Plaats; Kasteelhoeve, Hasseltstr 256 Tilburg. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Utrecht e.o.

4 Mei, excursie met het accent op de rotsplanten.

16 Mei, excursie naar Wijk bij Duurstede.

Afd. West-Brabant.

20 April, Hr de Looze reis door Amerika.

4 Mei, excursie.

Plaats; cafe rest. "De Linden", Markt 82, Etten-Leur. Aanvang 14.00 uur.

Afd. Ysselstreek.

26 April, lezing.

Plaats; Zutphen.

Afd. Zaanstreek.

3 Mei, kasbezoek bij eigen leden.

Afd. Zeeland.

26 April, bijeenkomst planten van de maand Adenium en Pachypodium.

Plaats; Thomaskapel aan de Vrijlandstraat, Middeburg. Aanvang 19.30 uur.

Afd. Zuid Limburg.

7 Mei, Ruilbeurs, stekken en dia's van de landelijke diatheek..

Plaats; Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schimmert. Aanvang 19.30 uur.

Afd. Zwolle.

25 April, lezing met dia's door Hr Bercht over zijn reis door Argentinië.

Plaats; Centrum voor Tuinbouwonderwijs, Prinses Margrietstraat 2, Zwolle. Aanvang 19.30 uur.

NIEUWS VAN ONZE BELGISCHE ZUSTERVERENIGINGEN.

Cactus-Flora.

21 Mei, Ruilvergadering.

Plaats, Prov. Instit. voor tuin- en landbouw, Mechelsevest 3000 te Leuven.

Cactusvrienden Limburg.

20 Mei, Hr Fons Beukelaers leert ons enten, theorie en praktijk.

Plaats; Cultureel Centrum van Heusden-Zolder. Aanvang 20.00 uur.

Cactusweelde Noorderkempen.

16 Mei, Theorie en praktijk van het enten door Hr Daemen.

Plaats; lokaal "Vogelzang", Miksebaan 25, Braschaat. Aanvang 20.00 uur.

Grusonia.

4 Mei, eendagsreis.

10 Mei, Mexico door Hr Michel Jamin.

Plaats; Jeugdclubhuis Prinsendreef te Ardoeie. Aanvang 20.00 uur.

Islaya.

3 Mei, Cactussen of Succulenten door A. Beukelaers.

Plaats; R.B.S./R.M.S., Stationstraat 82, Aalter. Aanvang 20.00 uur.

CACTUSSEN- EN VETPLANTENBEURS TE ZUIDLAREN

Op zaterdag 5 oktober 1991 organiseren de afdelingen Delfzijl, Drenthe en Groningen wederom de grote jaarlijkse Succulentenbeurs in de "Sprookjeshof" te Zuidlaren. Dit jaar zal deze laatste beurs van het seizoen bijzonder veel bezoekers trekken. Ons is namelijk ter ore gekomen, dat de beurs in Osnabruck dit jaar waarschijnlijk geen doorgang vindt, zodat veel liefhebbers uit Noord-Duitsland hun weg naar Zuidlaren zullen vinden.

Heren standhouders verzoeken wij derhalve zeer vroegtijdig tafels te reserveren. Tafelhuur f 3,00 per meter. Leden van de organiserende afdelingen hebben vóór 1 juli een voorkeursrecht voor deze reservering, daarna niet meer!

Technische gegevens: Inbreng verkoopmateriaal 8.30-10.00 uur. Geopend voor het publiek van 10.00 tot 16.00 uur. Verloting met fraaie (planten)prijzen, grote propagandastand, ruime parkeergelegenheid, lopend buffet aanwezig. GRATIS ENTREE!

Reserveringen: Piet van Veen, de Gast 33a, 9801 AB Zuidhorn. Tel. 05940-2166. Bij reservering dient het verschuldigde bedrag terstond te worden overgemaakt op giro nr. 867246 of banknr. 37.58.55.718, beide t.n.v. P. van Veen.

Zaterdag 29 juni OPEN DAG EN PLANTENLIEFHEBBERSMARKT in het kader van de AGRARISCHE OPEN DAG LAND VAN HEUSDEN EN ALTENA

Een twintigtal agrarische bedrijven, kwekers, tuinders, landbouwers, veetelers hebben hun bedrijven voor het publiek opengesteld.

Bij ons zijn er rondleidingen door de kassen en de tuinen. Daarnaast wordt een LIEFHEBBERSMARKT georganiseerd waaraan een tiental plantenliefhebbersverenigingen en groepen deelnemen. Ook zijn er diverse liefhebberkwekers aanwezig met interessante planten voor de verkoop.

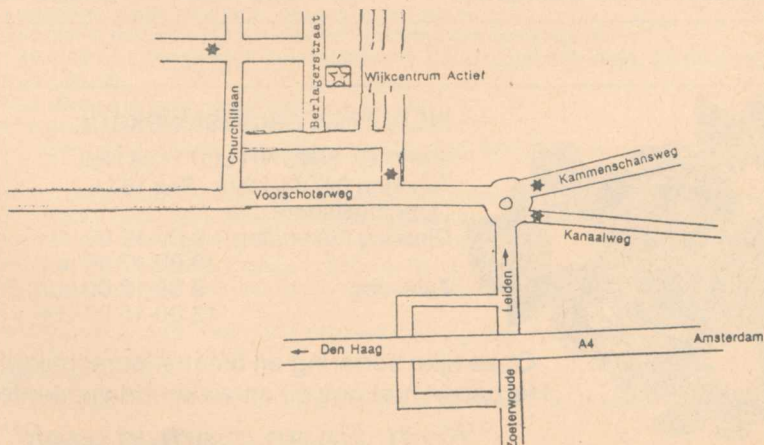
Op deze dag zal de bekende auteur van plantenboeken Dhr. WIM OUDSHOORN aanwezig zijn om het verschijnen van zijn nieuwste boek 'OVER CACTUSSEN EN VETPLANTEN' luister bij te zetten. Uiteraard zal dit boek hier te koop zijn.

Bloemen- en plantentuin van Donkelaar, Laantje 1, Werkendam.

ZATERDAG 8 JUNI 1991 DE VIERDE LEIDSE CACTUSBEURS

Op zaterdag 8 juni 1991 organiseert de afdeling Leiden haar vierde nationale cactusbeurs in het Wijkgebouw "Actief", Berlagestraat 2 te Leiden. Op dezelfde dag wordt de blijde bijenmarkt gehouden op de Sterrenwachttlaan (bij de Hortus).

De beurs begint om 10.00 uur en zal sluiten rond 16.00 uur. Voor tafelreservering kan men bellen naar T. Hoekstra. Telefoon 01718-71497. De tafelprijzen zijn 5 gulden per strekkende meter.

Open deurdagen

op 9 en 20 mei resp.
Hemelvaartsdag en
2e Pinksterdag.

Cactuskwekerij Lakerveld

(tussen Lexmond en Meerkerk)
Lexmond, Lakerveld 89
Tel. 03474-1718

CACTUSKWEKERIJ

Special Plants

H. de Vries, Folgeralaan 2B
Drachten, tel. 05120-20699

Kas open:

di. t/m vrij. van 9.00-18.00 uur
zaterdag van 9.00-17.00 uur
maandag van 13.00-18.00 uur

DOUG AND VIVI ROWLAND,
200 SPRING ROAD, KEMPSTON,
BEDFORD, ENGLAND MK42 8ND.

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN

Schrijf vandaag nog voor
GRATIS ZAADLIJST

CACTUSSEN- EN VETPLANTENKWEKERIJ KRAMER

Hegedijk 120, 8404 GE Langezwaag
(tussen Heerenveen en Gorredijk)

Telefoon 05130-88140

Geopend: ma.-za. 9.00-18.00 uur
dinsdagmiddag gesloten.

OOK VEEL ANDERE SUCCULENTEN
o.a. Tillandsia's.

HET IS WEER VOORJAAR!

Onze presentatie is sterk uitgebreid. Kom eens kijken.
Bijzondere tuinplanten, alpenplanten. Fraai natuursteen.
Groot sortiment. Nieuw: onze vijverdemonstratietuin.
En natuurlijk staat ons succulentarium vanaf april in bloei!

Bloemen- en plantentuin

VAN DONKELAAR

Werkendam

Laantje 1

Tel. 01835-1430

Giro 150983

HOVENS cactuskwekerij

Markt 10, 5983 NR LOTTUM Holl.

Telefoon 04763-1693 - Fax 1641

Openingstijden:

Dinsdag t/m vrijdag: 9.00-12.00 uur

13.00-17.00 uur

Zaterdag:

9.00-12.00 uur

13.00-16.00 uur

Onze rijke sortering en bloemkleurschakering.
Herbeleef met ons dit ontwakende plantenleven.

"Kom, zie en overtuig uzelf"

SUCCULENTA OP WEG NAAR DE FLORIADÉ 1992!

floriadé
DEN HAAG - ZOETERMEER 1992
H O L L A N D

We schrijven deze stukjes niet voor een dag- of weekblad; als we over deze aflevering zitten te piekeren is de vorige nog niet eens door u gelezen. Over mogelijke reacties daarop is dus nog niets te melden. Op 13 maart was de Succulenta Werkgroep Floriade weer bijeen in de kantine van de Firma Edelman te Rieuwijk, voor de derde werkbespreking. Er zijn al positieve berichten binnengekomen, zoals: Van de Firma Rooks is er een aanbod om het benodigde lavagruis te sponsoren.

De voorzitter van Lophphora te Gent, auteur van het boekje 'Geschiedenis der Belgische Cactusverenigingen', Freddy Delabarre is bereid delen van zijn grote historische documentenverzameling op de Floriade te tonen.

De fa. Van Donkelaar te Werkendam sponsort f 1000,- en stelt planten ter beschikking.

De Afdeling Rotterdam heeft een bedrag van f 250,- ter beschikking gesteld.

Van de Afdeling 's-Gravenhage komt Peter Borgs, die veel ervaring heeft met standbouw, voor de bouw en de inrichting van de 'hacienda' en de informatiestand.

Een eerste bespreking met de grafisch ontwerper Oebele Riemersma uit Den Bosch was zeer positief, we bleken met onze nog vage ideeën op gelijke golflengte te zitten. Er is een tijdschema opgesteld om te komen tot een serie ontwerpen voor een affiche, een strooifolder en een sticker.

Nico Uittenbroek rapporteerde over het bezoek dat hij samen met Rob de Groot begin maart bracht aan het Floriadekantoor in Zoetermeer. In het algemeen werden onze plannen gunstig ontvangen, men was zeer positief over de indeling, dacht eraan ook in andere kassen een dergelijk schema te gaan hanteren. Op diverse punten is weer wat meer duidelijkheid gekomen. Zo weten we nu dat de poothoogte van de kassen 3,70 m zal zijn en de nokhoogte 5,75 m. Dat lijkt erg technisch, maar betekent dat de werkhoogte ongeveer 4 m zal zijn. Er kunnen dus echt wel grote planten geplaatst worden. De kassen worden in deze zomer neergezet, dus we kunnen in de herfst aan het werk, grond ophogen, vijver aanleggen en bouwen aan de voorlichtingsstand.

Water, electriciteit en afvoer worden tot de kas aangelegd, de bemanning zal dus de handen kunnen wassen en een bakje koffie kunnen zetten. Er bleken wel enkele veranderingen te zijn in de plaats en de uitvoering van de beide toegangen, Nico kon al een schets tonen van de daardoor iets gewijzigde indeling. Hierover een volgende keer meer.

We hebben een lijstje gemaakt van de dingen die we nodig hebben en die we hopen via sponsoring, lenen of van individuele leden te verkrijgen.

Afsluitbare kast of dressoir, tafeltje en enkele stoelen voor het afgesloten deel van de Info-stand, zodat de dienstdoende vrijwilligers hun spullen kunnen opbergen en even uitrusten.

Een elektricien en materiaal voor het maken van aansluitingen in dit vertrek.

Een loodgieter en materiaal voor daar monteren van een keukenblokje.

Een doe-het-zelver als assistent van Peter Borgs bij het bouwen van de hacienda.

Drie tuintafeltjes en ongeveer 12 stoeltjes (in 'spaanse stijl', eventueel van riet, voor het exotische uiterlijk?) bedoeld voor de zitjes waar bezoekers even kunnen uitblazen.

Vitrines voor het uitstellen van spullen op de Info-stand, diverse afmetingen. We hebben zowel staande en hangende als vlakliggende nodig, deze laatste met een diepte van ongeveer 20 cm en een breedte van 60 cm, de lengte is minder belangrijk, die passen we wel in.

Vierkante glazen platen met kruisstukjes voor het monteren van een etagere.

(Grind)tegels, 40 x 60 cm, drie partijen in verschillende kleur, totaal 285 stuks, en 60 stuks daarbij passende van 20 x 20 cm.

Bielzen 18 x 28 in diverse lengten, totaal 75 m.

Grote stukken lavasteen, 10 ton.

Boomstammen, open hard hout, koppen van houten heipalen, 25 tot 100 cm lang met een doorsnede van 15 - 30 cm.

Cactussen, echt zo gevarieerd mogelijk. We noemen geen soorten, pak het boek van Haage maar, van A tot Z kunnen we alles gebruiken! Afmetingen van kindervuistgrootte tot 4 m hoge zuilen. Voor het maken van groepen, ook graag grotere aantallen van één soort.

Vetplanten, we noemen Echeveria, Crassula, Sedum, Sempervivum, Kalachoe, Haworthia etc. en natuurlijk de hoog-succulenten voor het Afrika gedeelte. Mesems, Conophytums, enz. Bijzondere soorten? Des te beter!

Een klein aluminium hobbykasje, idem muur- of gevelkasje ongeveer 1,5 m breed, idem platte bakken.

Zwaar landbouw- of vijverplastic, 10 x 6 m.

Normaal landbouwplastic, 20 x 6 m.

Grillige stukken hout, boomstronken, een grillig gevormde boom voor het plaatsen van Tillandsia's, 4 tot 6 m hoog.

Nieuwe kasruiten, ongeveer 60 x 120 cm, 20 stuks.

Plastic pijpen (doorsnede 12 - 15 cm) zoals vorige maand al gevraagd.

U ziet, een hele verlanglijst. We vragen iedereen bij zijn relaties na te gaan wie dit beschikbaar heeft. We zullen dit dus in okt./nov.in Zoetermeer nodig hebben, na afloop van de Floriade in oktober 1992 komt het materiaal weer beschikbaar. Planten moeten in maart 1992 ter beschikking staan, omdat dan met de beplanting van de inmiddels ingerichte kas begonnen wordt.

Tenslotte, de centjes! We roepen alle Afdelingen op om wat te doen. Vooral die Afdelingen waarvoor de afstand te groot om met het eigenlijke werk kunnen helpen, kunnen een belangrijke steun leveren. Organiseer een extra verloting, een speciale verkoop, een inzameling op de bijeenkomsten en straks op de beurzen, alles kan bijdragen om Succulenta goed voor de dag te laten komen.

Belangrijke contactpunten:

Postgiro 680596 tnv. Penningmeester Succulenta te Volkel staat open! Vermeld op uw overschrijving: Floriade '92.

Nico Uittenbroek, (01829)4068 na 18 uur, voor alle zaken betreffende materiaal en planten.

Succulenta Werkgroep Floriade (SWF), Cronestein 17, 2804 EK Gouda voor alle andere bijzonderheden.

Wordt vervolgd

Herman Busser, Plesmanplein 52, 2805 AC GOUDA (01820)29135

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het juni-nummer moeten vóór 15 mei bij mevr. **J. Smit-Reesink, P.W.A. Jaan 104, 6721 AE Bennekom** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie van **max. 6 regels** zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Door particulier te koop gevraagd: Zaailingen of stekken van cactussen. Niet de bekende soorten alleen. Betaal maximaal f 0,50 per stuk afhankelijk van soort en grootte. L. Sterk. Tel. 03443-2133.

Gevraagd: Dia's of copys van succulenten op hun vindplaatsen. Dia's van kamerplanten zijn ook welkom. Tevens zoek ik Copiapoa cinerea en Copiapoa barquitensis van ongeveer 5 cm doorsnede op eigen wortel. Ik ben bereid een goede prijs te geven. Schrijf met prijsopgave naar Van Doorselaere Rudy, Godveerdegemstraat 116, 9620 Zottegem, België.

NIEUWE LEDEN

Klop C.G., Burg. Ypeystraat 20, 3361 HC Sliedrecht

Arens A.J., Dorpsstraat 714, 1566 EP Assendelft
Meer A. v.d., Ypelobrink 31, 7544 CB Enschede
Teunenbroek Mw. H. van, Ant. v. Alphenstraat 2,
5212 AG 's-Hertogenbosch

Dijkema W.P.L., Postbus 1968, 2125 Randburg
Curfs Mevr., Putweg 28, 6301 KL Valkenburg a.d.
Geul

Stijnman-v. Timmeren E., Watertorenstraat 47b,
9671 LH Winschoten

Graus H., Heuvelweg 16, 6415 XZ Heerlen
Cact. Weelde Vl. Ardennen, Brakelstraat 91,
09620 Zottegem

Desmalines J., Kerkweg 43, 03190 Boortmeerbeek

Vanluyten dhr./mevr., Meibloemstraat 17, 01120
Brussel

Dijken A. van, Boerschaplân 35, 7824 NA
Emmen

Vingerhoed B., Kleis 63, 1911 MD Uitgeest
Feenstra D., Hoofdkade 16, 9524 PK Buinerveen

Smits W., Klaverstraat 42, 5025 MD Tilburg
Cactusver. Genk, Stationsstraat 86, 03650 Dilsen
Clout R., Waaierhofstraat 22, 03680 Maaseik

FRANS NOLTEE

Ruim 1000 soorten cactussen en
andere vetplanten wachten op U.

Vraag mijn GRATIS sortimentslijst aan.

Rotterdamseweg 88
3332 AK Zwijndrecht
Tel. 078-124200/010-4420776

Geopend van 30 maart tot 1 november op zaterdag van 10 en 3 uur. Verder op afspraak.

CULTUURERVARINGEN MET PARODIA'S: DE FABELS EN DE FEITEN (1)

WILLY VERHEULPEN

De aarzelende beginner die moeizaam zijn of haar weg zoekt tussen al die verwarrende namen van cactusgeslachten krijgt tegenwoordig maar weinig begeleiding bij de cultuur en verzorging van de planten die hij graag zou willen kweken. Algemene aanwijzingen zijn wel voorhanden en de populaire geslachten zijn ook wel goed gedocumenteerd, maar zelfs hier wordt al vlug naar de gespecialiseerde literatuur verwezen, wat voor de beginner meestal geen leuk leesvoer is. Naar mijn gevoel hapert er toch iets aan de doorstroming van informatie van gevorderden naar beginners en in de loop der jaren zie ik die informatiekloof alsmaar groter worden.

Anderzijds merk ik toch dat veel nieuwelingen niet echt meer geïnteresseerd zijn in de fundamentele aspecten van de hobby en door het reusachtige handels(over?)aanbod aan planten, een soort 'consumptiegedrag' ontwikkelen. Het louter 'aankopen' schijnt de overhand te hebben op het 'kweken'. Nuttige informatie over de niet zo 'commerciële' geslachten blijft dus voor de zoekende liefhebber schaars en als hij die al vindt, is ze verouderd - of wat erger is, foutief! - zonder dat hij het weet. We zullen hier een poging doen om ideeën te bundelen van de algemene (andere?) inzichten zoals ze door de leden van de internationale werkgroep Parodia (IPK - Inter Parodia Kette) meestal stilzwijgend en met de nodige varianten in de praktijk worden toegepast. Het zijn geen 'kookrecepten' maar een bundeling van ervaringen. Ze staan open voor nuances en - hopelijk nuttig - commentaar. Als uitgangspunt worden algemeen bekende 'Parodia-waarheden' genomen.

Parodia's zijn hooggebergteplanten

Dit is een zeer generaliserende uitspraak! Dit plantengeslacht komt voor in een enorm uitgestrekt gebied dat alle soorten bodemgesteldheid omvat, op hoogten van pakweg 500 m (*P. campestra* misschien zelfs nog lager, vanaf 150 m?) tot bijna 4000 m (*P. suprema*). Men kan dus moeilijk stellen dat het alle hooggebergteplanten zijn.

Opvallend is bovendien dat de hoger groeiende soorten steeds in de beschutting van de gemiddeld warmere dalen voorkomen. Temperatuur en neerslag vertonen hier geen echt uitgesproken extremen zoals men zou verwachten. De diversiteit van de groeiplaatsen blijkt uit het voorkomen van de soorten van dit geslacht van gebieden waar uitgesproken droge en natte perioden elkaar afwisselen tot gebieden met loofwouden met continu vrij veel vocht (zie ook het artikel van J. Lambert over *P. microsperma*, onlangs verschenen in Succulenta).

Parodia's zijn makkelijk te kweken

Ja, op voorwaarde dat men enig idee heeft over de cultuureisen. Gebaseerd op het vorige 'wanbegrip' (Parodia's komen uit het hooggebergte) onderwerpt men deze planten vaak aan een streng 'heet/koud' en 'nat/droog' seizoen. Zij bedanken u daarvoor met een snel en roemloos einde. Algemeen kan men stellen dat men moet streven naar een niet te hoge zomertemperatuur met een matige maar continue vochtigheid. Daarmee bedoel ik alleen maar dat uitgesproken periodes van gieten en droog houden niet zo zijn aan te bevelen. Toevoer van heel veel frisse lucht is noodzakelijk, dus veel luchten, voor de kaskweker reeds vanaf de eerste mooie dagen. Het nevelen in voor- en najaar

ter compensatie van watergift laat ik sinds enige jaren achterwege. Het beschadigt onherroepelijk de prachtige wolvorming van de planten alhoewel een fikse regenbui of nevel wel overeenkomt met de toestand op de natuurlijke groeiplaatsen. Het argument dat dit nevelen bevorderlijk is voor de groeiaanzet in het voorjaar is dikwijls een zwak argument, daar het een compensatie is voor een niet optimale overwintering.

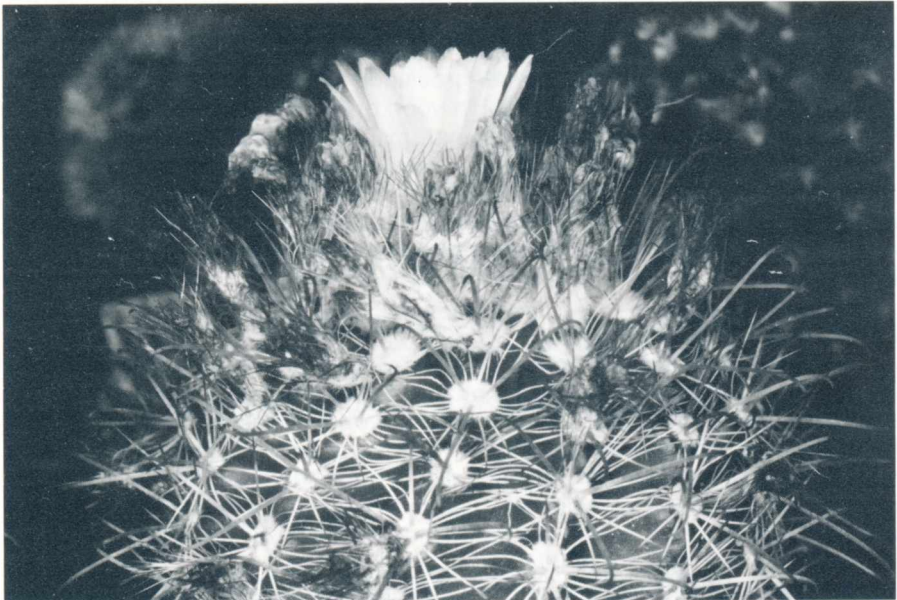
In hoeverre men in cultuur de natuur getrouw moet nabootsen blijft natuurlijk een punt van eigen interpretatie. Van *Parodia*'s zijn prachtige, sterk wollige planten te kweken. In de vrije natuur blijft deze wol door de klimaatsomstandigheden niet behouden. Een cultuurmethode die deze wolvorming beschermt zou dus als weinig natuurlijk kunnen worden gedoodverfd, maar een discussie hierover is meer filosofie dan cultuurervaring.

Planten van de 'maassii-suprema-groep', met grote, krachtige en meestal enigszins vervlochten doorns, komen voor op de hoogst gelegen groeiplaatsen en verdragen dus het beste extreme condities (mishandeling?). Zulke condities zijn echter verre van ideaal te noemen. De waarnemingen doen vermoeden dat zij om te bloeien een langere continue periode met óf hogere temperaturen óf veel uren zonlicht nodig hebben. Dat wil zeggen dat bloei meestal alleen in een lange hete zomer plaatsvindt. Uitzonderingen bevestigen de regel. De groei in deze groep is over het algemeen vrij traag te noemen.

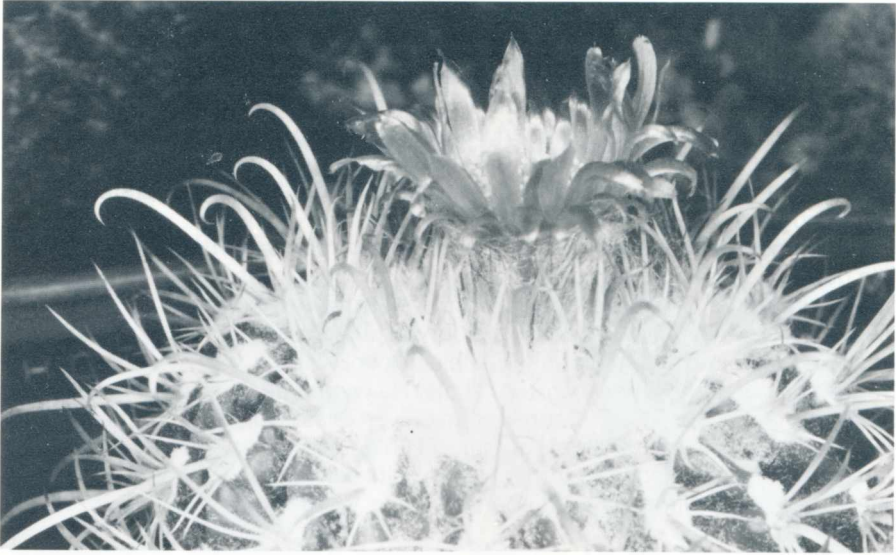
De grote en gevarieerde overgangsgroep (waartoe bijvoorbeeld *P. mairanana*, *P. tuberculata* en andere behoren) die kleinere zwarte zaden heeft maar nog verschilt van de echte kleinzadige (microsperme) soorten, heeft reeds een meer uitgesproken voorkeur voor niet al te ver uiteenlopende cultuuromstandigheden. De groeisnelheid is goed en bloei is reeds mogelijk vanaf het derde levensjaar na het uitzaaien. De plantjes zijn dan meestal ongeveer 2-3 cm in doorsnede.

Parodia hausteiniana

Foto's: A. van Uijen

Parodia otuyensis

De microsperme soorten kunnen eigenlijk alleen maar echt met succes worden gehouden als men de algemene regel goed toepast. Groei- en bloeiselheid zijn als bij de vorige groep en liggen misschien nog iets gunstiger. Naarmate de planten ouder worden, bloeien ze alsmaar uitbundiger. Het hoeft hoop ik niet te worden gezegd dat men regels moet toepassen met gezond verstand, dat wil zeggen dat bijvoorbeeld bij regenweer naar een drogere bodem moet worden gestreefd dan bij warm weer. Maar zo slim was u ook al denk ik.

Alhoewel wordt aangeraden Parodia's te kweken in humusrijke zanderige substraten, waarin ze voortreffelijk groeien, verkrijgt men een over langere periode stabielere groei in meer lemige en sterker minerale substraten. Het aandeel van mineralen en gesteente kan hier zonder probleem oplopen tot 60%, terwijl het humusaandeel zonder nadeel beperkt kan blijven tot 15 - 20%. Sterk korrelige bestanddelen (poreuze brokken steen tot 1 cm doorsnee) bevorderen de groei zeer sterk door stimulering van de groei van het wortelstelsel.

Als minerale toevoeging geven grof vergruisde bloempotten of oude bakstenen (uitgangsmateriaal een paar jaar laten 'uitregenen' is gunstig) gemengd met lavakorrels zeer bevredigende resultaten. (Oppassen met lavakorrels: vele lava-soorten reageren alkalisch tot zeer alkalisch wat na korte tijd onherroepelijk tot volledig wortelverlies leidt! De echte 'lavakweker' staat hier in de loop der jaren nog een paar verrassingen te wachten!).

Gezien het omvangrijke areaal waarin deze planten voorkomen, is een algemene optimale kweekbodem bijna niet samen te stellen, maar laten we ervan uitgaan dat de sterk minerale variant door de betere drainage iets beter beschermt tegen 'tijdelijke wateroverlast' na het gieten. Tevens is de vochtopslag beter dan bij turf-humus-potgrond substraten wat bij warm zomerweer een langere vochtigheid garandeert. Het sterke anorganische karakter van deze bodem is een weinig geschikt milieu voor ziekteverwekkende schimmels en bacteriën. De kans op verlies is hier in alle opzichten kleiner, zeker voor de minder ervaren beginner en alle soorten passen zich wonderwel aan deze bodem aan.

Parodia's wortelen ondiep

Over het algemeen is dit wel juist als men over de cultuur in humusbodems spreekt. Oorzaak en gevolg worden hier echter omgewisseld. Door niet optimale cultuuromstandigheden vormt de plant maar een zwak wortelstelsel, wat snel tot de conclusie leidt dat men met een ondiep wortelende plant te doen heeft. Het feit dat deze planten dikwijls ook een dun draderig wortelstelsel bezitten dat bij de minste cultuurfout sterk wordt gereduceerd, versterkt deze indruk nog.

Gerennommerde 'oppervlakte-wortelaars' zoals *P. chrysacanthion* en *P. penicillata* hebben de neiging om na verloop van tijd nogal los in de pot te staan. Bij cultuur in sterker minerale bodems met veel grof gesteente moet het vocht dieper worden gezocht en dan is de doorworteling veel intenser. Bij ompotten komt het dan niet zelden voor dat de hele pot vol wortels zit.

De overgangsgroep met soorten zoals *P. yamparaezi*, *P. tuberculata*, *P. otuyensis* enzovoorts, zijn zeer krachtige wortelaars die niet zelden in één seizoen hun wortels door de afvoergaten van de pot sturen. Sommige soorten van de maassii-vormengroep ontwikkelen zelfs een 'bijna' penwortel en dienen reeds als kleine plant in vrij diepe potten te worden geplant (*P. suprema*).

Parodia's moeten (mogen) koud worden overwinterd

Als men kijkt naar het klimaat op de natuurlijke groeiplaatsen, blijkt dat het niet ideaal is om Parodia's te koud te overwinteren (maar ja, die stookkosten nietwaar!). Een temperatuur van 10-12 °C is vrijwel ideaal, een kleine watergift kan in deze omstandigheden niet helemaal achterwege worden gelaten. Hoe en wanneer hangt af van de plaatselijke omstandigheden. De soorten uit de Zuidboliviaanse provincie Ayopaya en de vormen rond *P. schwebsiana* willen het zelfs nog iets warmer hebben (14 °C), anders krijgen ze koudevlekken of gaan zij na enige tijd onherroepelijk verloren door rotting.

De dunne draadachtige wortels van vele Parodiasoorten schijnen er op te wijzen dat een grote ondergrondse wateropslag niet nodig is. Hieruit mag men de conclusie trekken dat een winterse watergift zeker niet uit den boze is voor de lager groeiende soorten. Een hogere wintertemperatuur is hier dan ook nodig. Tevens belet deze watergift de te sterke teruggang van de in de zomer opgedane reserves en het afsterven van de (vele) haarwortels.

Parodia's leven niet erg lang

Hoe lang is lang? In vergelijking met een stokoude *Carnegiea* worden Parodia's misschien niet echt oud. Correcte gegevens ontbreken echter geheel. Observaties in cultuur lijken er op te wijzen dat de fijnzadige soorten het minder lang zouden uitzingen dan de echte 'hooggebergtejongens'. Zelf bezit ik een *P. maxima* van 24 jaar en in een oude verzameling zag ik eens een *P. penicillata* (fijnzadige) ter grootte van een flinke overmaatse voetbal! Bij Haage in Erfurt, ex-DDR zag ik importen die dateren van de periode tussen de twee wereldoorlogen (rond 1930) en die zagen er nog bepaald fris uit!

Verkeerde cultuur lijkt mij meer een reden tot afsterven dan echte ouderdom. Persoonlijk vrees ik dat vooral een te koude overwintering ongunstig is en eerder een vroegtijdig einde betekent dan werkelijke ouderdom. Het overwegend fijne wortelstelsel van deze soorten is niet in staat om zich na zeer droge en koude overwinteringen steeds weer ieder voorjaar te herstellen. Het gevolg is een steeds krimpende plant die de winterverliezen niet meer kan compenseren in de zomer.

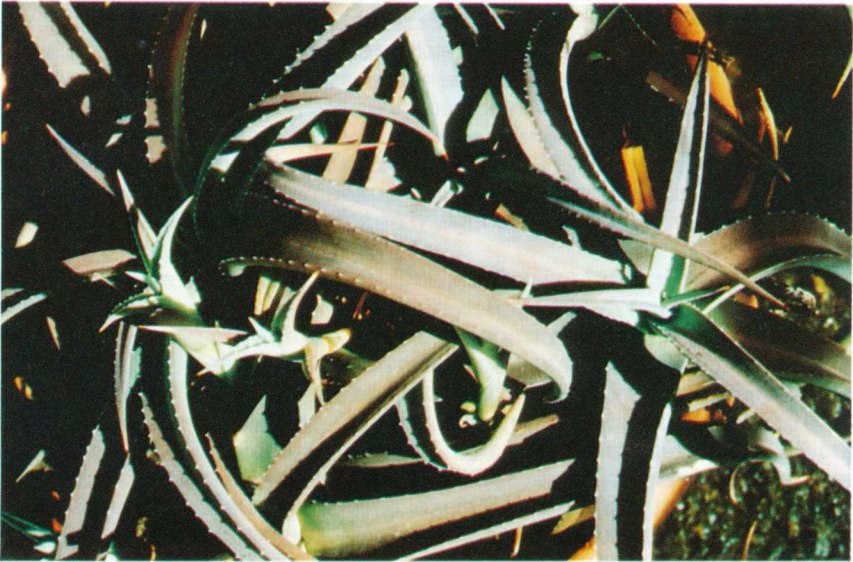
(Wordt vervolgd)

TAXONOMIE

DE TAXONOMISCHE RANGSCHIKKING VAN AGAVE NIZANDENSIS Cutak

BERND ULLRICH

Agave nizandensis in de verzameling van Elio Mengarelli, Laigueglia, Italië

Foto van de auteur

De meeste beschrijvingen van continentale Agaven van na 1935 zijn van de hand van H. S. Gentry, maar er is een opvallende uitzondering.

Ladislav Cutak (1951a:74) schreef: "In 1947 verzamelde de auteur zeven Agaven in de Mexicaanse staten Chiapas, Michoacán en Oaxaca die nu in de cactuskas van de Missouri Botanical Garden in St. Louis mooi tentoongesteld staan. Tot nu toe is hun identiteit niet vastgesteld, maar tenminste één ervan lijkt een onbeschreven soort te zijn. Het is een lage, zachtbladige plant die zodevormend groeit en werd gevonden in de natuurlijke 'rotstuijn' bij Nizanda, Oaxaca." Reeds enige maanden later (1951b) beschrijft hij zijn *Agave nizandensis* Cutak, één van de spectaculairste nieuwe vondsten van het hele geslacht. De rozet van ongeveer 33 cm lange bladeren begon op 24 mei 1951 met de ontwikkeling van een bloeiwijze die aanvankelijk een groeitempo van 6,4 cm per dag had en op 30 juni met 117 cm haar maximale hoogte bereikte. De bloemen, verspreid in groepjes van 2-4 op het bovenste vijfde deel van de 13 mm lange zijtakjes, openden zich tussen 8 en 30 juli.

Cutak schrijft dan: "De soort hoort in het ondergeslacht *Agave*, maar in welke groep ze thuishoort is niet duidelijk."

A.J. Breitung (1960:182-183) toont een rozet met bloeistengel uit de tuin Les Cèdres van Marnier-Lapostolle. Hij meldt dat de plant "nu veelvuldig in cultuur is te vinden" en voegt uit een persoonlijke briefwisseling deze mededeling van

T. McDougall toe: "...Hoewel ik de plant ruim 20 jaar ken, kom ik uit mijn aantekeningen slechts op drie natuurlijke vindplaatsen: Santo Domingo Petapa, San Miguel Chimalapa en Nizanda. Alle liggen in de Isthmus van Tehuantepec in Oaxaca, zo'n 50 kilometer hemelsbreed van elkaar verwijderd. De hoogteligging van de habitat varieert van 170 tot 340 m."

In een volgend artikel over de herinvoering van *A. nizandensis* schrijft McDougall (1960): "Weliswaar bestaat er al een beschrijving in manuscriptvorm, gebaseerd op eerdere vondsten, waarin de auteur L. Cutak de naam 'aloefolia' voorstelt, maar al met al kan nauwelijks worden gezegd dat de plant in cultuur is gebracht... In november 1957 verzamelde de auteur zaad op de natuurlijke vindplaats. Ongeveer een halve kilo werd geoogst en naar handelaren in Californië verzonden." Zijn artikel gaat vergezeld van de enige sindsdien gepubliceerde standplaatsfoto van *A. nizandensis*, die hij reeds in februari 1941 bij San Miguel Chimalapa had genomen.

Uit dit zaad opgekweekte plantjes worden door het International Succulent Institute in 1960 aangeboden (ISI 180). Eén van die planten bloeit, zoals Keen meldt, in 1971, dus nog geen 14 jaar oud. Zijn exemplaar had toen 20 cm lange bladeren, maar geen afleggers. Hij bestoof de bloemen, waarvan er zes zaaddozen vormden.

Shields (1972) geeft een bloeibeschrijving van *A. nizandensis*, waarin zij de bloembuis 25 mm lang noemt, ongetwijfeld met inbegrip van het ovarium. De plant spruitte na de bloei en vormde enkele zaaddozen.

E. en B. Lamb (1963) geven aan, dat *A. nizandensis* spruiten vormt als de rozet een doorsnee van ongeveer 20 cm heeft bereikt.

Glass (1983:108) vermeldt een kunstmatige hybride tussen *A. nizandensis* en *A. striata* Zucc. ssp. *falcata* (Engelmann) Gentry in de tuin van Dudley B. Gold in Cuernacava, Morelos. De bijgevoegde foto laat zien dat in de zo ontstane zeer karakteristieke plant inderdaad de eigenschappen van de uit twee groepen afkomstige ouders zijn gecombineerd.

De systematische rangschikking

Jacobsen (1954:80) deelt *A. nizandensis* als "?" bij Bergers groep der *Anacamptagave* in, tezamen met *A. pendula* Schnittspahn, *A. celsii* Hooker, enzovoorts. Deze soorten hebben weliswaar ook zachtvlezige bladeren die relatief weinig vezelig zijn en kleine randdoorns hebben, maar de bloeiverhoudingen, de geometrie van de bloeiwijze en de macromorfologie van de zaden spreken niet ten gunst van een nauwe verwantschap.

Gentry rekent de plant in zijn monografie (1982:63) tot zijn groep *Amolae* en merkt op: "De kleine *A. nizandensis* is uitgesproken afwijkend, vanwege haar kleine schermvormige bloeiwijze in combinatie met een rozet zoals die in het ondergeslacht *Littaea* voorkomt. Ze past niet goed in één van de groepen van de ondergeslachten *Agave* of *Littaea* en wordt voorlopig gemakshalve hier geplaatst."

De fylogenetische verbanden binnen het geslacht *Agave* zijn sindsdien nog grotendeels onopgelost. Er is noch omvattend onderzoek gedaan aan de zaden, noch aan de morfologie van de stuifmeelkorrels. Stelt men nu de vraag tot welk ondergeslacht *A. nizandensis* eigenlijk behoort, dan is op grond van de habitus het antwoord "*Littaea*". Desalniettemin heeft ze kleine, kortgesteelde bloembosjes en op basis daarvan prevaleert een indeling bij *Agave*. Hierbij moet worden opgemerkt dat de scheiding tussen een aarvormige bloeiwijze bij *Littaea* en een pluimvormige bij *Agave* niet absoluut is. Enerzijds bestaan er natuurlijk tussenvormen (natuurhybriden), zoals *A. peacockii* Croucher (Ullrich

1990a) en *A. arizonica* Gentry & Weber en anderzijds komen er pluimvormige bloeiwijzen voor bij *A. utahensis* Engelm. (ondergeslacht *Littaea*) en omgekeerd treffen we aarvormige bloeiwijzen aan bij het 'complex' van *A. potatorum* Zuccarini (ondergeslacht *Agave*).

De auteur vond op de typevindplaats bij Nizanda kiemkrachtige zaden, die met hun 6 x 4 mm voor *Littaea* ongewoon groot zijn en met een gewicht van 5,8 mg ook tamelijk zwaar. De typische, onbedoornde vertegenwoordigers van de groep *Amolaea*, zoals *A. attenuata* Salm-Dyck (Ullrich 1990b), *A. pedunculifera* Trelease en ook *A. vilmoriniana* Berger, hebben de kleinste zaden van alle groepen van het geslacht *Agave*, met een gewicht van 0,6 - 2,8 mg. Gentry's tijdelijke indeling van *A. nizandensis* (waarvan hij klaarblijkelijk zaad noch zaaddozen heeft gezien) in de groep der *Amolae* wordt door de macromorfologie niet bevestigd.

Terwijl de hierboven opgevoerde vertegenwoordigers van de *Amolaea* meestal wat forser uit de kluiten zijn gewassen en van Sonora tot Michoacán, Guerrero, Mexico en Hidalgo voorkomen, heeft de inheemse *A. nizandensis* een zeer beperkt verspreidingsgebied in de Isthmus van Tehuantepec in Oaxaca. Bovendien hoort de plant op grond van fyto geografische argumenten niet bij de *Amolaea* thuis.

Met de huidige kennis van zaken lijkt het de auteur het meest werkbaar de uiterste karakteristieke *A. nizandensis* recht te doen met een eigen groep. Aanbeveling B1 bij artikel 21 van de International Code of Botanical Nomenclature (Berlijn, 1987) stelt: "Het toevoegsel van een ondergeslacht of sectie is bij voorkeur een zelfstandig naamwoord en het toevoegsel van een ondersectie of lagere onderverdeling van een geslacht is bij voorkeur een bijvoegelijk naamwoord in meervoudsvorm." Gentry (1982) gebruikt voor zijn 'groepen' bijvoegelijke naamwoorden in meervoudsvorm (*Filiferae*, *Marginatae*, *Americanae*, *Umbelliferae* enzovoorts), maar verklaart (1982: XI): "Deze groepen staan gelijk aan secties ..." wat verenigbaar is met aanbeveling B1 van artikel 21.

AGAVE L. SUBGENUS LITAEAE SERIE NIZANDENSIAE ULLRICH SER. NOV.

Planta parva Aloe acauli similis foliis plerumque stoloniferae vel caespitosae. Folia carnosa parce fibrosa aculeis minutis. Inflorescentia 1-2 m longa fasciculis paucis, 2-5-floribus, ramulis brevibus. Flores pallide lutea; tubus segmentis multo brevior. Stamina ad orem tubi inserta. Capsula (?). Semen grande 6 x 4 mm.

Type species: *Agave nizandensis* Cutak, Cact. Succ. Jnl. (U.S.) 23(5): 143-145, 09-10-1951
Holotype: L. Cutak 19 (21-02-1947), km 233 Tehuantepec National Railroad, Nizanda, Oaxaca, Mexico; in Herb. MO.

Planten stamloos, klein, Aloe-achtig, licht bebladerd, gewoonlijk spruitend tot zodevormend. Bladeren zachtvlezig, met weinig vezels, zwakke bedoorning. Bloeiwijze 1-2 m hoog, in het bovenste kwart met enkele kortgesteelde bosjes van 2-5 bloemen. Bloemen bleekgeel, buis veel korter dan de tepalen, meeldraden nabij de buisopening ingeplant. Zaaddozen (?). Zaad groot, 6x4 mm. Verspreiding: Isthmus van Tehuantepec in Oaxaca, Mexico.

Zusammenfassung

Zur systematische Position von *Agave nizandensis* Cutak

Die Systematik und Taxonomie der Agaven wurde im vergangenen halben Jahrhundert ganz überwiegend von H. S. Gentry getragen. L. Cutak (1951) beschreibt jedoch eine der bemerkenswertesten Arten der gesamten Gattung, *A. nizandensis*. Obwohl T. McDougall (1960) diese Art schon um 1940 auf seinen ausgedehnten Sammlungen in Oaxaca am Isthmus von Tehuantepec entdeckte, bedurfte es eines halben Kilos von ihm 1957 gesammelte Samens, um diese kleine, eher an eine Aloe erinnernde *Agave* in der Kultur allgemein zu verbreiten. C. Glass (1983) berichtet von einer kuriosen Hybride mit *A. striata* Zucc. ssp. *falcata* (Engelm.) Gentry im Garten von Dudley B. Gold in Cuernacava, Morelos. Keen (1971) und Shields (1972) zeigen durch erfolgreiche Bestäubungsversuche die Selbstfertilität von *A. nizandensis* auf, die als eine der kleinsten und äussergewöhnlichsten Agaven-Arten jedem Sukkulentenliebhaber empfohlen werden kann.

Die systematischen Position von *A. nizandensis* war von Anfang an, wegen der kleinen Blütenbüschel an kurzen 'Seitenast' die ihr eher einen Platz in der Untergattung *Agave* zuweisen, in Verbindung mit ihrem littaeoiden Habitus, unklar. Gentry (1982) ordnet sie 'vorläufig' in seine Gruppe *Amolae* ein. Jedoch weder in phytogeographischer Hinsicht, noch nach der grossmorphologie der Samen zu urteilen, ist die endemische *A. nizandensis* mit den *Amolae* eng verwandt. Der Autor hält es daher für am praktikabelsten, dieser äusserst distinkten Art durch eine ihr eigene Gruppe gerecht zu werden. Die Diagnose für *Agave* L. sect. *Nizandensae* Ullrich, sect. nov. (Subgenus *Littaea*) lautet:

Pflanzen stamlos, aloeähnlich, klein, locker beblättert, gewöhnlich ausläufertreibend bis rasenbildend. Blätter weichfleissig, mit wenigen Fasern und schwacher Bestachelung. Blütenstand 1-2 m hoch, im oberen vierten Teile mit wenigen, kurzgestielten Büscheln zu 2-5 Blüten. Blüten blassgelb, Röhre viel kürzer als die Tepalen, Staubfäden nahe der Röhrenöffnung eingefügt. Kapseln (?). Samen gross, 6x4 mm. Verbreitung am Isthmus von Tehuantepec, Oaxaca, Mexico.

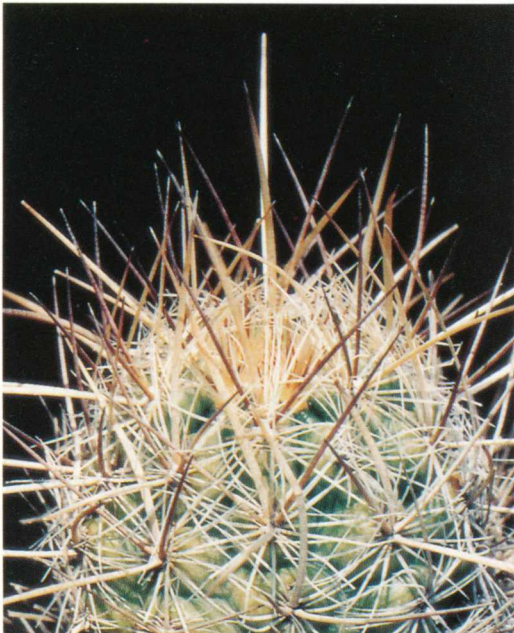
Giessenerstr. 110, D-6301 Pohlheim 1, Duitland

LITERATUUR

- Breitung, A.J. - Cultivated and native Agaves in the southwestern United States, 11 - CSJ(USA) 32(6): 181-183 (1960)
Cutak, L. - Agaves - potential source of a new drug? - Miss. Bot. Gard. Bull. 39(4): 67-74 (1951a)
Cutak, L. - A new dwarf Mexican Agave - CSJ(USA) 23(5): 143-145 (1951b)
Gentry, H.S. - Agaves of continental North America - The University of Arizona Press, Tucson (1982)
Glass, C. - Mexican logbook: 1978-expedition to Central Mexico - CSJ(USA) 55(3): 108-112 (1983)
Jacobsen, H. - Handbuch der Sukkulente Pflanzen, Band 1 - Gustav Fischer Verlag, Jena (1954)
Lamb, E. & B. Lamb - The illustrated reference on cacti and other succulents, vol. 3: 727 - Blanford Press, Poole/Dorset (1963)
Keen, B. - The Agave from Nizanda - NCSJ 26(3): 78-79 (1971)
McDougall, T. - Agave nizandensis - a reintroduction - CSJ(USA) 36(6): 184 (1960)
Shields, M.E. - A garden under glass: Agaves - Bull. Afr. Succ. Pl. Soc. 7(3): 93-100 (1972)
Ullrich, B. - Agave attenuata Salm-Dyck op haar natuurlijke groeiplaatsen - Succ. 69(6): 121-127 (1990)

THELOCACTUS LAUSSERI

THELOCACTUS STUDIECLUB

Thelocactus lausseri

Thelocactus conothele

Foto's W. Alsemgeest

De laatste jaren werden heel wat planten als nieuwe soort beschreven die zo veel weg hebben van reeds eerder bekende soorten, dat het voor onze liefhebberij nog nauwelijks interessant is om daar nog op in te gaan. Een welkome afwisseling was daarom de beschrijving van *Thelocactus lausseri* Riha & Busek in het Duitse tijdschrift *Kakteen und andere Sukkulenten* van augustus 1986. Deze plant bleek overigens al jaren geleden door enkele handelaren in omloop te zijn gebracht zonder dat werd beseft dat het hier om een nieuwe soort ging.

Ondertussen hebben ook wij deze planten een aantal jaren in de verzameling en de soort heeft ons niet teleurgesteld. Het blijkt een makkelijke groeier te zijn, die ook op eigen wortel tegen een stootje kan. De plant komt probleemloos in bloei, het is veelal één van de eerste planten die het voorjaar aankondigt, met vele bloemen tegelijk.

De vermelding in de nieuwbeschrijving dat de soort slechts éénmaal per jaar in het voorjaar bloeit, zoals dat ook het geval is bij de vormen van *T. conothele* blijkt niet te kloppen.

Het eerste jaar bloeiden de planten inderdaad slechts eenmaal in het voorjaar, maar in de daarop volgende jaren bleek de soort, net als de vormen van *T. bicolor* het gehele groeiseizoen te bloeien.

In het voorjaar van 1990 kregen we een zaailing van slechts 2 cm groot in bloei. Dit is bijzonder daar de meeste *Thelocactus* toch minimaal 5 cm groot moeten zijn, willen zij in bloei kunnen komen.

Ook hebben we enkele zaailingen geënt op *Pereskopsis*. Zeer opvallend is dan, dat de entlingen onmiddellijk beginnen te spruiten, iets dat normaal pas op veel latere leeftijd gebeurt of veelal helemaal niet.

In 1990 oogstten we de eerste zaden. Omdat deze al zeer vroeg in het jaar rijp waren, hebben we als experiment een deel direct uitgezaaid. Nu blijkt dat daar niets van is gekiemd. We zullen de rest van die eerste zaadoogst eens over een groter aantal jaren verspreid uitzaaien om te onderzoeken wanneer de kiemkracht het grootst is.

De soort lijkt oppervlakkig gezien nog het meest op *T. bicolor* var. *bolansis*, de bloem is echter volledig afwijkend door de aanwezigheid van een karmijnrode middenstreep op de smalle bloembladeren, net als bij het geslacht *Echinofossulocactus*.

Toch is de aanwezigheid van een middenstreep op de bloembladeren waar in de beschrijving van deze soort zoveel ophef over gemaakt wordt, niet echt uniek binnen het geslacht *Thelocactus*. In onze verzamelingen constateerden wij deze middenstreep al bij *T. conothele* var. *conothele*. Uit zaadonderzoek is gebleken dat deze soort inderdaad verwant is met *T. conothele* en dan speciaal de variëteit *argenteus*.

T. lausseri komt van een standplaats die ver is gelegen van andere *Thelocactus*-sen, in de Sierra de Las Ovejas ten noorden van Quatrociénegas in de meest noordelijke staat van Mexico, Coahuila. Een gebied dat sterk aan erosie onderhevig is met een spaarzame begroeiing. De temperaturen variëren van -14 °C tot +40 °C. De soort groeit hier sterk verspreid met enkele solitaire planten, dit in tegenstelling tot de meeste andere *Thelocactus*-sen die veelal enorme groeipvormen of massaal voorkomen.

Het is een schitterende soort met nog vele vragen - wat mede daarom onze hobby zo boeiend maakt. Tevens is met het bovenstaand verhaal aangegeven wat ons nu al zo lang in deze liefhebberij boeit, namelijk wat is de verwantschap tussen de verschillende soorten en wat is de oorsprong.

Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort

LITERATUUR

Lausser, A. - Ein *Thelocactus* aus dem Norden von Coahuila mit der Blüte eines *Echinofossulocactus* 1986 - *KuaS* 37(6):126-127 (1986)

Riha, J. & J. Busek - *Thelocactus* *Lausseri*. Ein neue Art aus dem Norden Mexikos - *KusS* 37(7):162 (1986)

BESPREKING

Flower, Garden & Botanical Books - Catalogus Antiquariaat Jan Meemelink

Een catalogus is natuurlijk geen leesboek, maar we dachten de cactus-bibliofielen onder ons wel een dienst te bewijzen door bekendheid te geven aan boekhandels waar (oude) boeken over succulenten zijn te krijgen.

De 68 pagina's tellende catalogus van dit op plantenboeken gespecialiseerde antiquariaat is fraai vormgegeven en overzichtelijk ingedeeld. De boeken zijn binnen een aantal rubrieken op nummer geordend. In die rubrieken vindt men onder andere boeken over historie, plantencollecties, rotsplanten, medicinale planten, evolutie, enzovoorts. Het hoofdstuk over succulenten telt zo'n 25 boeken, waaronder een aantal interessante titels van vooroorlogse en modernere (uitverkochte) werken.

De catalogus is te bestellen door overmaking van f 6,50 op giro 1270946. Het adres van het antiquariaat is: Mankeststraat 6, 2597 CN Den Haag, tel.: 070-3240536. Bezoek op afspraak.

Aat van Uijen

LEZERS VRAGEN

Het heeft even geduurd! Al enkele malen heeft de redactieraad het voornemen uitgesproken om een lezersrubriek te beginnen. Het wachten was vooral op de eerste vragen. Wij hopen dat deze rubriek in een behoefte mag voorzien. Tenslotte zijn het de lezers die over het voortbestaan van de rubriek beschikken. Dus, stuur al uw vragen naar de redactieraad - voor het adres: zie gele inlegvel.

De redactieraad

Mevrouw M. Verbraak uit Roosendaal vraagt hoe 't komt dat de rozetten van haar Aeoniums steeds kleiner worden. De planten staan altijd buiten en worden alleen bij vorst in de serre gezet.

Antwoord: De rozetten van Aeoniums (en sommige andere vetplanten) bestaan uit vele bladeren die zeer dicht opeen zijn ingeplant. De stengel groeit door en maakt aan de top steeds nieuwe bladeren, terwijl aan de onderzijde van de rozet steeds bladeren afsterven. Ik denk dat velen regelmatig de oude bladeren wegnemen. Wanneer de nieuwgevormde bladeren kleiner zijn dan de oude, wordt de rozet dus ook kleiner.

Het kleiner worden van de nieuwgevormde bladeren heeft waarschijnlijk te maken met de voedingstoestand van de plant. Aeoniums hebben een zanderig grondmengsel nodig, dat echter behoorlijk rijk aan voedingsstoffen moet zijn. Als de planten jarenlang in dezelfde pot staan kunnen er gebreksverschijnselen optreden. Als de planten goede wortels hebben zou een regelmatige bemesting in het groeiseizoen waarschijnlijk voldoende zijn om de planten weer gezond te laten groeien. Verder hebben de planten veel licht nodig - wat niet wil zeggen dat ze ook in de felle zon moeten staan. Overigens is het juist, dat Aeoniums 's zomers liever buiten dan in een gloeiendhete kas staan.

De Heer Nedermeijer uit Dordrecht is van plan een leegstaand aquarium (afmetingen 120 x 40 x 40 cm) op een landschappelijke manier met cactussen in te richten en stelt daarover een aantal vragen, die ik hier korthedshalve samenvat.

1. Het aquarium ontvangt geen direct zonlicht. Is het zinvol de planten met TL-buizen te belichten?
2. Hoe bereik je een koele overwintering in een verwarmde kamer? Bestaan er speciale koelelementen of apparaten voor dit doel?
3. Wat is het beste grondmengsel om in dit aquarium te gebruiken? Is er nog een speciale drainagelaag nodig?
4. Welke cactussoorten adviseert u, rekening houdend met de hoogte van het aquarium en de standplaats?
5. Wat is de beste tijd van het jaar om een verzameling cactussen aan te schaffen en welke leveranciers kunt u adviseren?

Antwoord: Uitgaande van bovenstaande vragen moet mij van het hart, dat de schrijver het zich niet gemakkelijk maakt. Als ik, door omstandigheden gedwongen, planten moest kweken in een verwarmde kamer en onder kunstlicht, zou ik zeker geen cactussen nemen. Moeten het toch cactussen zijn, dan zou ik mij beperken tot oerwoudebewoners, epiphyten van het geslacht **Rhipsalis** en verwanten. Hiermede is, wellicht in combinatie met Tillandsia's en sommige Orchideeën, binnenshuis wel wat moois te maken.

In het aquarium kan een vochtige atmosfeer in stand worden gehouden en de planten kunnen worden opgebonden - bijvoorbeeld op varenwortel - of in mandjes met veenmos en bladgrond worden gekweekt. Vanwege de hoogte zijn ampels nauwelijks toe te passen.

Voor de belichting kan men daglicht TL-buizen gebruiken. Een overwintering bij kamertemperatuur is voor deze soorten aanvaardbaar.

Het is niet onmogelijk om zoonanbidders, wat de meeste bolcactussen zijn, voortdurend onder kunstlicht te kweken. Zeer veel licht is dan echter nodig. In dat geval kan men de planten in een goed drainerend grondmengsel bovenop een laag kiezel of panslag of iets dergelijks planten. Toch zullen er vroeg of laat problemen kunnen ontstaan als de bak geen afwatering heeft.

Het probleem van de koele overwintering blijft. En overwintert u te warm, dan bloeit er niets. Kunstmatige koeling? Nooit aan beginnen, zou ik zeggen, zelfs als er apparaten daartoe voorhanden zijn.

Aanschaf van planten kan in principe in ieder jaargetijde gebeuren. Hebt u nog geen ervaring, doe het dan in voorjaar of zomer. Adressen van leveranciers noem ik hier niet. Ik verwijs u graag naar onze adverteerders. Of als u toch lid bent van Succulenta: ga eens bij andere liefhebbers kijken of bezoek eens een beurs. U komt er altijd rijker vandaan dan u er heen ging.

Ton Pullen

INHOUD

Groente - Aat van Uijen	74
Succulenten op postzegels 4 - Han Daamen	75
Een begrijpelijke verzuchting - J.J. de Morree	78
Het geslacht Mammillaria (1) - J.J. de Morree	79
Cultuurervaringen met Parodia's (1) - Willy Verheulpen	85
De taxonomische rangschikking van Agave nizardensis Cutak - Bernd Ullrich	89
Thelocactus lausseri - Thelocactus Studieclub	92
Bespreking - Aat van Uijen	94
Lezers vragen - Ton Pullen	96